

Postmodern Dönemde Aile ve Çocuk Mahremiyeti: Dijital Dünyada Ebeveyn Paylaşımı (Sharenting) Üzerine Nitel Bir İnceleme* **

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 1 Eylül 2025 Kabul Tarihi: 17 Aralık 2025

✉ Çağla Girgin

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Dr.
Selçuk Üniversitesi / Selcuk University
Beyşehir Ali Akkanat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu / Beyşehir Ali Akkanat
School of Applied Sciences
<https://ror.org/045hgzm75>
<https://orcid.org/0000-0001-8440-6320>
caglagirgin@selcuk.edu.tr

Öz

Bu çalışma, postmodern dönemde aile yapısının dönüşümünü dikkate alarak, dijital çağda ebeveynlerin sharenting davranışları ve çocuk mahremiyeti konularını derinlemesine keşfetmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımıyla, fenomenolojik desende yürütülen çalışmada 15 ebeveyn ve 15 uzmanla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış; veriler tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, ebeveynlerin sosyal medya paylaşımlarında gizlilik, sınırlı paylaşım ve çocuk onayına önem verdiklerini, ancak ekran süresini sınırlamakta zorlandıklarını ortaya koymuştur. Uzmanlar, sharenting'in çocukların mahremiyet hakları, psikolojik gelişimleri ve dijital kimlikleri üzerinde uzun vadeli riskler taşıdığını; ekran bağımlılığının ise dikkat dağınıklığı, kaygı, sosyal izolasyon ve iletişim zayıflığına yol açtığını belirtmiştir. Sonuç olarak, dijital ebeveynlik pratiklerinin ve sharenting davranışının çocuk mahremiyeti, ekran bağımlılığı, aile içi iletişim, etik farkındalık, ebeveyn eğitimi ve sosyal politika düzenlemeleri açısından kritik öneme sahip olabileceği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Psikoloji, Postmodern Aile, Dijital Ebeveynlik, Sharenting, Çocuk Mahremiyeti, Ekran Bağımlılığı, Psikososyal Etkiler.

* Bu makale CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

** İnsan katılımcıları içeren çalışmalarda gerçekleştirilen tüm prosedürler, kurumsal ve/veya ulusal araştırma komitesinin etik standartlarına ve 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki değişikliklerine veya karşılaştırılabilir etik standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, Selçuk Üniversitesi tarafından onaylanmıştır (E-91492561-605-1019423).

Postmodern Family and Child Privacy: A Qualitative Study on Parental Sharing (Sharenting) in the Digital Age* **

Research Article

Received: 01 September 2025 Accepted: 17 December 2025

Abstract

This study aims to explore in depth parents' sharenting behaviors and child privacy in the digital age, taking into account the transformation of family structure in the postmodern era. Employing a qualitative phenomenological design, the study conducted semi-structured interviews with 15 parents and 15 experts and analyzed the data through thematic analysis. The findings indicate that while parents prioritize privacy, limited sharing, and obtaining children's consent when posting on social media, they experience difficulties in restricting screen time. Experts emphasized that sharenting poses long-term risks to children's privacy rights, psychological development, and digital identities, and that screen addiction contributes to distraction, anxiety, social isolation, and weakened communication within the family. In conclusion, it has been attempted to demonstrate that digital parenting practices and sharenting behavior may be of critical importance for child privacy, screen addiction, intrafamily communication, ethical awareness, parental education, and social policy regulations.

Keywords: Psychology, Postmodern Family, Digital Parenting, Sharenting, Child Privacy, Screen Addiction, Psychosocial Effects.

* This article is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

** All procedures performed in studies involving human participants were in accordance with the ethical standards of the institutional and/or national research committee and with the 1964 Helsinki Declaration and its later amendments or comparable ethical standards. The study was approved by the Selcuk University of (E-91492561-605-1019423)

Summary

This study examines how parents' social media use, sharenting behaviors, and children's attitudes toward screen use affect children's privacy, psychosocial development, and family relationships in the digital age. As digital technologies increasingly permeate daily life, the boundary between public and private spheres has become blurred, rendering family life more visible online. Sharenting-parents' sharing of their children's personal data and images-may provide self-expression, social support, and a sense of digital belonging, yet it also poses substantial risks to children's privacy, identity development, and digital security. The study employed a qualitative approach with a phenomenological design. The study group comprised 15 parents and 15 experts. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using thematic analysis. Themes generated from parents' and experts' perspectives were examined holistically, highlighting points of convergence and divergence. Findings from parents were categorized under three main themes: social media use, screen use, and screen addiction. Within the first theme, parents reported careful management of privacy settings, a preference for sharing content only with close contacts, and attentiveness to obtaining their children's consent. Some participants expressed concern about how children might perceive these posts in the future and reported anxiety stemming from the permanence of digital content. For some, sharing functioned as a means of identity expression, social belonging, or demonstrating parenting competence. The second theme, screen use, was discussed in relation to family rules and boundary-setting practices. Parents reported limiting daily screen time and prohibiting screen use during meals and homework. However, they experienced difficulty maintaining these rules consistently, particularly during the pandemic and during periods when children spent extended time at home. Findings indicate that families should aim to establish balanced and sustainable digital routines rather than pursue total avoidance of digital media. Within the third theme, screen addiction, parents described the negative physical (eye strain, sleep disturbances), psychological (restlessness, irritability, distraction), and social (reduced communication, withdrawal from family activities) effects of prolonged screen exposure. Several noted that excessive screen use undermined family communication and weakened parent-child interaction. Expert perspectives were grouped under four themes: sharenting and child privacy, screen use and family rules, psychological and social consequences of screen addiction, and intervention recommendations. Experts emphasized that sharenting constitutes not merely a sharing practice but a legal, ethical, and psychological concern that affects children's personal data. Posting without a child's consent violates privacy rights, expands the child's digital footprint,

and may adversely affect identity development over time. Accordingly, experts called for enhancing parents' awareness of digital responsibility, fostering children's privacy awareness from an early age, and implementing child-friendly policies on social media platforms. Experts further noted that time limits alone are insufficient; instead, families should cultivate structured routines that include shared non-screen activities, screen-free periods, and opportunities for face-to-face communication. Reported consequences of excessive screen use included distraction, anxiety, reduced academic performance, social isolation, and weakened family ties. Recommendations included expanding parental media literacy and digital awareness programs, integrating guidance-based initiatives in schools, and incorporating practices such as digital detoxes into family life. Additional strategies-such as developing screen-use agreements, encouraging alternative hobbies, and planning activities that promote family interaction-were also highlighted as effective. Digital parenting practices today encompass not only communication but also a set of ethical, legal, and pedagogical responsibilities. Although many parents exhibit awareness of privacy concerns, risks persist due to the permanence of digital content and the potential for uncontrolled dissemination. Family rules require consistent parental implementation and must be supported by broader family strategies and alternative activities to remain effective. The study situates sharenting within broader frameworks such as the postmodern family, visibility, individualization, and digital belonging. It underscores the need to strengthen parental media literacy, provide school-based educational programs, and raise public awareness. It further recommends legal regulations to safeguard children's digital rights, clarify parental responsibilities, and promote child-friendly privacy policies. Ensuring children's privacy, fostering ethical digital awareness, and managing screen time require coordinated efforts among families, schools, policymakers, and digital platforms. Without such comprehensive measures, the opportunities afforded by the digital environment may generate long-term risks for children's well-being and privacy.

Giriş

Postmodern dönemde aile yapısı, dijital teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte önemli değişimler geçirmiştir.¹ Artık aile yalnızca fiziksel mekânda değil, sanal ortamlarda da varlığını sürdürmekte; ebeveynler sosyal medya aracılığıyla çocuklarına ilişkin özel anları paylaşmaktadır. Literatürde “sharenting” olarak adlandırılan bu olgu, ebeveynlerin çocuklarına ait fotoğraf, video ve kişisel bilgileri çevrimiçi ortamlarda düzenli biçimde paylaşmalarını ifade etmektedir.² Sharenting, postmodern toplumun bireyselleşme, görünürlük ve dijital aidiyet arayışının aile yaşamındaki yansımasıdır. Bu paylaşımlar ebeveynlik deneyimlerini aktarma, topluluk desteği sağlama ve dijital arşiv oluşturma gibi yararlar sunsa da, çocukların mahremiyetini zedeleyerek gelecekteki bireysel haklarını tehdit edebilir.³ Ebeveynlerin sharenting davranışları genellikle sosyal destek arayışı, ebeveynlik yeterliliğini kanıtlama ve kimlik inşası gibi motivasyonlarla ilişkilendirilmektedir.⁴ Ancak “oversharenting” yani aşırı paylaşım, kişisel verilerin üçüncü kişilerin erişimine açılması, kimlik hırsızlığı ve kalıcı içerikler aracılığıyla bireyin yaşamını olumsuz etkileyebilecek riskleri beraberinde getirmektedir.⁵ Bu bağlamda sharenting, ebeveynlerin

- ¹ B. Stacey Steinberg, “Sharenting: Children’s Privacy in the Age of Social Media”, *Emory Law Journal* 66/4 (2017), 841.
- ² Alicia Blum-Ross – Sonia Livingstone, “Sharenting, Parent Blogging, and The Boundaries of The Digital Self”, *Popular Communication* 15/2 (2017), 111; Sonia Livingstone v.dğr., “European Research on Children’s İnternet Use: Assessing The Past and Anticipating The Future”, *New Media & Society* 20/3 (2018), 1104..
- ³ Nadine Davidson - Wall, “Mum, Seriously”: Sharenting The New Social Trend with No Opt-Out”, in Paper presented at the Debating Communities and Social Networks 2018 OUA Conference (Crewe: Bentley), 2018, 2; Priya Kumar - Sarita Schoenebeck, “The Modern Day Baby Book: Enacting Good Mothering and Stewarding Privacy on Facebook”, in Paper presented at the 18th ACM Conference on Computer Supported Cooperative Work & Social Computing (Vancouver, NA), 2015, 1303.
- ⁴ Anna Brosch, “When the Child is Born Into The Internet: Sharenting as a Growing Trend Among Parents on Facebook”, *The New Educational Review* 43/1 (2016), 226; Kumar - Schoenebeck, “The Modern Day Baby Book: Enacting Good Mothering and Stewarding Privacy on Facebook”, 1304.
- ⁵ Grace Yiseul Choi - Jennifer Lewallen, “Say Instagram, Kids!”: Examining Sharenting and Children’s Digital Representations on Instagram”, *Howard Journal of Communications* 29/2 (2018), 145; Lisa Lazard v.dğr., “Sharenting: Pride, Affect and The Day-To-Day Politics of Digital Mothering”, *Social and Personality Psychology Compass* 13/4 (2019), 2; Steven Holiday v.dğr., “Sharenting and The Extended Self: Self-Representation in Parents’ Instagram Presentations of Their Children”, *Popular Communication* 20/1 (2020), 2.

paylaşım hakkı ile çocukların gelişmekte olan mahremiyet hakkı arasında çatışma oluşturmaktadır.⁶ Önceki araştırmalar daha çok çocukların mahremiyet, güvenlik ve refahına odaklanmış; kültürel, sosyal, psikolojik ve teknolojik boyutlar görece ihmal edilmiştir.⁷ Güncel araştırmalar ise sharenting'in yalnızca ebeveynlik pratikleriyle sınırlı kalmayıp, postmodern toplumun aile, mahremiyet ve dijital kimlik inşası bağlamında ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.⁸

1.1. Postmodern Dönemde Ailenin Dönüşümü

Toplumsal değişim süreçleri, aile kurumunun yapısını ve işlevlerini her dönemde yeniden şekillendirmiştir. Sanayi Devrimi ile öne çıkan çekirdek aile modeli modern dönemde ekonomik üretim ve toplumsal düzenin temel birimi olurken; küreselleşme, bireyselleşme ve teknolojik gelişmelerle birlikte aile, postmodern koşullarda esneklik, çeşitlilik ve çoğulculukla tanımlanan yeni bir yapıya evrilmiştir.⁹ Postmodern ailede kamusal ve özel alan sınırları bulanıklaşmış; sosyal medya ve dijital teknolojiler, aile yaşamını kamusal alana taşımış ve çocukların dijital kimliklerinin ebeveynler tarafından şekillendirilmesine yol açan “sharenting” olgusunu gündeme getirmiştir.¹⁰ Böylece ebeveynlik yalnızca fiziksel bakım değil, dijital okuryazarlık ve çevrimiçi güvenlik gibi yeni sorumlulukları da kapsamaktadır.¹¹ Postmodern dönemde aile, biyolojik ve hukuki bağların ötesinde bireysel tercihler ve dijital pratikler üzerinden yeniden inşa edilmektedir. Özellikle annelik, uzman bilgisi ve piyasa dinamikleriyle profesyonelleşmiş, dijital mecralarda

⁶ Gaëlle Ouvrein - Karen Verswijvel, “Child Mediation: Effective Education or Conflict Stimulation? Adolescents’ Child Mediation Strategies in The Context of Sharenting and Family Conflict”, *Journal of e-Learning Knowledge Society* 17/3 (2021), 72.

⁷ Ulla Autenrieth, “Family Photography in a Networked Age: Anti-Sharenting as a Reaction to Risk Assessment and Behaviour Adaption”, *Digital Parenting: The Challenges For Families in The Digital Age*, ed. Giovanna Mascheroni - Cristina Ponte - Ana Jorge (Nordicom: 2018), 221; Holiday v.d.gr., “Sharenting and The Extended Self: Self-Representation in Parents’ Instagram Presentations of Their Children”, 3.

⁸ Şule Betül Tosuntaş - Mark D. Griffiths, “Sharenting: a Systematic Review of The Empirical Literature”, *Journal of Family Theory & Review* 16/3 (Şubat 2024), 526.

⁹ Ulrich Beck - Elisabeth Beck-Gernsheim, “Individualization: Institutionalized Individualism and Its Social and Political Consequences”, *SAGE Publications Ltd* (2002), 5; Anthony Giddens, *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love, and Eroticism in Modern Societies* (Stanford University Press, 1992), 32.

¹⁰ Mark Poster, *What's the Matter with the Internet?* (Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2001), 2; İsmail Çevik, “Tarihi Seyrinde Değişen Aile ve Postmodern Babalık”, *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi* 19 (2025), 186.

¹¹ Sonia Livingstone - Amanda Third, “Children and Young People’s Rights in The Digital Age: an Emerging Agenda”, *New Media & Society* 19/5 (2017), 658.

içerik üretimiyle mahremiyet ve kamusalılık arasındaki sınırları daha da bulanıklaştırmıştır.¹²

1.2. Sharenting'in Çocuk Mahremiyeti ve Dijital Ayak İzi Üzerindeki Etkileri

Sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla sharenting artmış ve çocuk mahremiyeti bağlamında tartışmalar doğmuştur.¹³ Araştırmalar, sharenting'in ebeveynler için aile bağlarını güçlendirme ve anı biriktirme işlevine dikkat çekse de,¹⁴ aynı zamanda çocukların dijital ayak izlerini erken yaşta oluşturduğunu, mahremiyet ihlallerine ve kalıcı dijital geçmişe yol açtığını göstermektedir.¹⁵ Paylaşımlar kötü niyetli kişilerin erişimine açık olup siber zorbalık, kimlik hırsızlığı ve ticari veri kullanımına zemin hazırlayabilmektedir.¹⁶ Böylece sharenting, çocukların mahremiyet, kimlik gelişimi ve psikososyal uyumları üzerinde uzun vadeli etkiler meydana getirmektedir.¹⁷ Dijital ayak izleri aktif (yorum, paylaşım) ve pasif (arama geçmişi, IP adresi, alışveriş kaydı) olmak üzere ikiye ayrılır.¹⁸

¹² Ayhan Döne, "Yeni Anneliğin Sosyolojisi: Postmodern Zamanda Anne Olmak", *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 5/1 (2024), 167.

¹³ Steinberg, "Sharenting: Children's Privacy in the Age of Social Media", 842.

¹⁴ Anna Potter - Renee Barnes, "The 'Sharent' Trap: Parenting in The Digital Age and a Child's Right to Privacy", *Young Children's Rights in a Digital World: Play, Design and Practice*, ed. Donell Holloway v.dğr. (Springer International Publishing, 2021), 284.

¹⁵ HitansI Goel - Gyandeep Chaudhary, "Securing The Digital Footprints of Minors: Privacy Implications of AI", *Balkan Social Science Review* 23/23 (2024), 236; Anat Rafaeli v.dğr., "Digital Traces: New Data, Resources, and Tools for Psychological-Science Research", *Current Directions in Psychological Science* 28/6 (2019), 562; Keltie Haley, "Sharenting and The (Potential) Right to be Forgotten", *Indiana Law Journal* 95/3 (2020), 1006; Mary Jane Amon v.dğr. "Sharenting and Children's Privacy in The United States: Parenting Style, Practices, and Perspectives on Sharing Young Children's Photos on Social Media", *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction* 6 (CSCW1) (2022), 4.

¹⁶ Bahareh Ebadifar Keith - Stacey Steinberg, "Parental Sharing on The Internet: Child Privacy in The Age of Social Media and The Pediatrician's Role", *JAMA Pediatrics* 171/5 (2017), 413; Jun Zhao v.dğr., "'I Make Up a Silly Name': Understanding Children's Perception of Privacy Risks Online", *Proceedings of the 2019 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* Paper 9 (2019, January), 3; Rafaeli v.dğr., "Digital Traces: New Data, Resources, and Tools for Psychological-Science Research", 561; Goel - Chaudhary, "Securing The Digital Footprints of Minors: Privacy Implications of AI", 237.

¹⁷ Alev Fatoş Parsa – Zuhul Akmeşe, "Sosyal Medya ve Çocuk İstismarı: Instagram Anneleri Örneği", *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi* 5/2 (2019), 164.

¹⁸ Larry Kuehn, "Manage Your Digital Footprint", *Our Schools/Our Selves* 21/2 (2012), 68; Renaud Lambiotte – Michal Kosinski, "Tracking The Digital Footprints of Personality", *Proceedings of the IEEE* 102/12 (2014), 1935; Yuh-Jen Chen v.dğr., "Predicting Consumers' Decision-Making Styles by Analyzing Digital Footprints on Facebook", *International Journal of Information Technology & Decision Making* 18/2 (2018), 602; Sinem Uğurdağ, "Dijital Ayak İzi Nedir?", *Buğday Ekolojik*

Açık izler (beğeni, yorum) aktif; örtük izler (tıklama, çerez, arama verileri) pasif ayak izlerine karşılık gelmektedir.¹⁹ Ancak çoğu birey, bu verilerin kimler tarafından ve hangi amaçlarla toplandığını bilmemektedir.²⁰

1.3. Sharenting: Dijital Ebeveynliğin Çelişkileri ve Olanakları

Sharenting, başlangıçta zararsız görünse de çocuklar büyüdükçe mahremiyet tartışmalarına yol açmaktadır.²¹ Belirli bir yaşa ulaşan çocuklar kendi dijital kimlikleri üzerinde kontrol sahibi olmak istemekte ve geçmişteki paylaşımlara itiraz edebilmektedir.²² Mevcut yasal düzenlemeler ebeveynlere bu paylaşımlar için açık rıza şartı getirmemekte, ancak etik açıdan konu derinlemesine incelenmeyi gerektirmektedir.²³ Özerklik sürecinde bu paylaşımlar, ebeveyn-çocuk ilişkilerinde kırgınlık ve öfkeye neden olabilmektedir.²⁴ Ayrıca başarı odaklı içerikler gerçekçi olmayan istekler oluşturmakta ve sosyal ilişkiler özgüveni yıkıcı şekilde etkileyebilmektedir.²⁵ Literatür, sharenting'in çocukların mahremiyet algısı, kimlik gelişimi, bilişsel ve sosyal becerileri üzerinde çok boyutlu etkiler oluşturduğunu ortaya koymaktadır.²⁶ Aşırı paylaşımın dikkat sorunları ve

Yaşamı Destekleme Derneği (30 Mart 2019); Seda Alakuş, *Sosyal Medyanın Gençlerin Marka Tercihlerine Etkisi: Özel Okul Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019), 13.

¹⁹ Kevin Koidl v.dğr., "The Bigfoot Initiative: An Investigation of Digital Footprint Awareness in Social Media", *In Proceedings of the 9th International Conference on Social Media and Society* (2018), 121.

²⁰ Ali Özcan, "Büyük Veri: Fırsatlar ve Tehditler", *TRT Akademi* 6/11 (2021), 12; Andrej Zwitter, "The Network Effect on Ethics in the Big Data Age", *Big Data Challenges: Society, Security, Innovation and Ethics*, ed. Anno Bunnik v.dğr. (Springer, 2016), 24.

²¹ Brosch, "When the Child is Born Into The Internet: Sharenting as a Growing Trend Among Parents on Facebook", 227; Beata Gotwald v.dğr., "Parental Perspectives on Sharenting: Attitudes, Privacy Concerns, and Children's Digital Footprint", *European Research Studies Journal* 27/3 (2024), 1243.

²² Şule Baştemur - Mustafa Alperen Kurşuncu, "Sharenting: Why Parents Share Their Children's Photos on Social Media?", *ODÜSOBİAD* 12/3 (2022), 2912.

²³ Ayça Fidan - Süleyman Sadi Seferoğlu, "Digital Parenting in The Online Environments: A Review of Problems and Suggestions", *Bartın University Journal of Faculty of Education* 9/2 (2020), 353; Cihat Kartal - Recep Yücel, "Sharenting and Social Media: Turning Parents' Posts Into Marketing Tools", *Public Administration and Law Review* 4 (2024), 83.

²⁴ Elizabeth K. Englander, "Sharenting: The Parenting Dilemma", *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry* 63/10 (2024), 113.

²⁵ Gotwald v.dğr., "Parental Perspectives on Sharenting: Attitudes, Privacy Concerns, and Children's Digital Footprint", 1244; Baştemur - Kurşuncu, "Sharenting: Why Parents Share Their Children's Photos on Social Media?", 2913.

²⁶ Parsa - Akmeşe, "Sosyal Medya ve Çocuk İstismarı: Instagram Anneleri Örneği", 165; Michel Walrave v.dğr., "The Limits of Sharenting: Exploring Parents' and Adolescents' Sharenting Boundaries Through The Lens of Communication Privacy Management Theory", *Frontiers in Education* 7/803393 (2022), 2.

problem çözme becerilerinde gerilemeye yol açabileceği belirtilirken,²⁷ doğru yönetilen dijital deneyimlerin bilişsel gelişime katkı sağlayabileceği de ileri sürülmektedir.²⁸

1.4. Sharenting ve Çocuk Hakları: Dijital Çağın Ebeveynlik Dinamikleri

Ebeveynlerin çocuklarına ait içerikleri sosyal medyada paylaşma eğilimleri çocuk hakları açısından önemli etik ve hukuki tartışmalar meydana getirmiştir.²⁹ Ebeveynlerin çevrimiçi etkinliklerinin çocukların dijital kimliklerine zarar vermemesi gerektiği giderek vurgulanmaktadır.³⁰ Sharenting, iletişim biliminde ebeveyn açıklamaları, medya eğitiminde bilinçlendirme stratejileri ve hukuk alanında yasal sınırlar çerçevesinde irdelenmektedir.³¹ Dijital okuryazarlığın geliştirilmesi ebeveynleri hukuki sonuçlara karşı bilinçlendirmek ve e-güvenlik kültürü oluşturmak açısından önemlidir.³² Ancak ifade özgürlüğü ve ebeveyn mahremiyet hakkı ile çocuk haklarının dengelenmesi gerekmektedir.³³ Dijital teknolojilerin hızlı gelişimi, çocukların erken yaşta dijital tüketici haline gelmesine yol açmış;

²⁷ Nitin Soni, "Digital Footprints of The Young: Privacy Concerns and Awareness Among Teen Social Media Users", *Scienxt International Journal of Cyber Security* 1/1 (2024), 2.

²⁸ Loredana Benedetto – Massimo Ingrassia, "Digital Parenting: Raising and Protecting Children in Media World", *Parenting: Studies by an Ecocultural and Transactional Perspective*, ed. Luca Benedetto, Massimo Ingrassia (IntechOpen, 2020), 3.

²⁹ Dawid Stadniczenko, "Children's Rights in The Digital Environment Under The Convention on The Rights of The Child", *Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie* 15/2 (2022), 322; Didier Reynaert v.d.gr., "Critical Children's Rights Studies: An Introduction", *Critical Children's Rights Studies*, ed. Didier Reynaert v.d.gr. (Routledge (2025), 2.

³⁰ Sonia Livingstone v.d.gr., "Children's Privacy in The Digital Age: US and UK Experiences and Policy Responses", in *Handbook of Children and Screens*, ed. Dimitri A. Christakis ve Lara Hale (Springer, 2025), 492; Valeska Berg v.d.gr., "Young Children and The Creation of a Digital Identity on Social Networking Sites: Scoping Review", *JMIR Pediatrics and Parenting* 7 (2024), 2.

³¹ Maria Clara Cavallini – Simona Caravita, "Parental Strategies for Limiting Youths' Exposure to Online Risks", *Media Education* 12/2 (2021), 60; Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *The Protection of Children Online: Risks Faced by Children Online and Policies to Protect Them* (OECD Digital Economy Papers no. 179 OECD Publishing 2011), 8; Stadniczenko, "Children's Rights in The Digital Environment Under The Convention on The Rights of The Child", 323.

³² Lukasz Tomczyk v.d.gr., "Digital Literacy in The Area of Digital Safety Among Parents of The Secondary School Students", *Paper Presented at the International Conference on Education and Information Technology*, (October 2019), 12; Yongli Wang v.d.gr., "Young Children's Digital Literacy Practices with Caregivers in the Home Environment: Voices of Chinese Parents and Grandparents", *Sustainability* 16/8 (2024), 3.

³³ Kübra Güran Yiğitbaşı – Serkan Çelik, "Dijital Dünyada Mahremiyet, Ebeveynlik ve Çocuklar: Afyonkarahisar Örneği", *TRT Akademi* 08/19 (2023), 847; Paweena Manotipya - Kambiz Ghazinour, "Children's Online Privacy From Parents' Perspective", *Procedia Computer Science* 177 (2020), 179.

bu durum verimsiz bilişsel beceriler nedeniyle riskler oluşturmıştır.³⁴ Çocukların dijital ortamdaki haklarının korunması, ebeveynlerin bilinçli yaklaşımı ve proaktif eğitimlerle olasıdır.³⁵ Sharenting genellikle annelerle ilişkilendirilse de farklı demografik gruplarda da yaygındır.³⁶ Ancak aile yapıları ve çocuk kimlikleri üzerindeki uzun vadeli etkilerini inceleyen çalışmalar sınırlıdır.³⁷ Ebeveynlerin çevrimiçi gözetim ve veri odaklı yaşam pratikleri, çocuk haklarının yeniden tanımlanması gerekliliğini gündeme getirmektedir.³⁸

1.5. Sharenting'in Hukuki ve Etik Boyutları

Dijital teknolojilerin hızla gelişmesi ve sosyal medya platformlarının yaygınlaşması, ebeveynlik pratiklerini ve çocukların korunmasına yönelik yaklaşımları dönüştürmüştür.³⁹ Ebeveynlik artık yalnızca fiziksel değil, dijital alanı da kapsamaktadır.⁴⁰ Bu bağlamda dijital ebeveynlik, çocukları hem koruyan hem de görünür kılan çift yönlü bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Ancak bu süreçte hukuki ve etik sınırların korunması önemlidir.⁴¹ Ebeveynler yalnızca yasal yükümlülüklerle değil, çocuklarının geleceğini dikkate alan etik bir sorumlulukla da hareket etmelidir. Sosyal medyanın hızlı ve denetimsiz yapısı ebeveynleri daha bilinçli davranmaya itmekte, fakat uygulamada çocukların mahremiyet hakları çoğu zaman

³⁴ Marija Šmit - Zorislav Šmit, "Impact of Digital Devices and Mobile Applications on Child Development", *Paper Presented at The Interdisciplinary Management Research XI Conference*, (May 2015), 990; Atefeh Taherian Kalati - Mi Song Kim, "What is The Effect of Touchscreen Technology on Young Children's Learning? A Systematic Review", *Education and Information Technologies* 27 (2022), 6894.

³⁵ Tomczyk v.dğr., "Digital Literacy in The Area of Digital Safety Among Parents of The Secondary School Students", 13; Emre Ereskici v.dğr., "The Effect of Digital Parenting Awareness on Problematic Media Use by Primary School Children", *Bagcilar Medical Bulletin* 9/3 (2024), 197; Thinley Wangmo – Tharsni Manivannan, "Parenting in The Digital Era: Emotional Intelligence and Family Dynamics", *International Journal of Creative Research Thoughts* 12/12 (2024), 598.

³⁶ Lisa Lazard, "Digital Mothering: Sharenting, Family Selfies and Online Affective-Discursive Practices", *Feminism & Psychology* 32/4 (2022), 542; Songül Omur – Mehtap Uyar, "Sharenting: Türkiye'de Ebeveynlerin Paylaşım Eğilimleri Üzerine Bir Değerlendirme", *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi* 9 (2022), 25.

³⁷ Berg v.dğr., "Young Children and The Creation of a Digital Identity on Social Networking Sites: Scoping Review", 3; Wang v.dğr., "Young Children's Digital Literacy Practices with Caregivers in the Home Environment: Voices of Chinese Parents and Grandparents", 4.

³⁸ Stadniczenko, "Children's Rights in The Digital Environment Under The Convention on The Rights of The Child", 324; Reynaert v.dğr., "Critical Children's Rights Studies: An introduction", 3.

³⁹ Antonio Gatto v.dğr., "Sharenting: Hidden Pitfalls of a New Increasing Trend— Suggestions on an Appropriate Use of Social Media", *Italian Journal of Pediatrics* 50/1 (2024), 3.

⁴⁰ Manotipya - Ghazinour, "Children's Online Privacy From Parents' Perspective", 180.

⁴¹ Benedetto - Ingrassia, "Digital Parenting: Raising and Protecting Children in Media World", 2; Cavallini – Caravia, "Parental Strategies for Limiting Youths' Exposure to Online Risks", 61.

dikkate alınmamaktadır.⁴² Sharenting'in yaygınlığına rağmen ebeveynler çoğu zaman çocukların mahremiyet haklarını yeterince gözetmemekte, bu da yasal düzenlemelerin yanında etik duyarlılığın da gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.⁴³ Tüm bunlardan yola çıkarak araştırmanın amacı, postmodern dönemde aile yapısının dönüşümünü dikkate alarak, dijital çağda ebeveynlerin sharenting davranışları ve çocuk mahremiyeti konularını derinlemesine incelemektir. Çalışma, ebeveyn görüşlerinin yanı sıra uzman değerlendirmelerini de dahil ederek, dijital ebeveynlik bağlamında sharenting-mahremiyet-ekran kullanımı ekseninde ortaya çıkan riskler, koruyucu önlemler ve müdahale stratejilerini bütüncül bir çerçevede ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın amacı, çalışma grubu, veri toplama aracı ve süreci, geçerlik ve güvenilirliğe ilişkin bilgiler ve araştırmanın sınırlılıkları sunulmaktadır. Bu araştırma, sharenting uygulamaları, çocuk mahremiyeti ve ekran kullanımı konularında ebeveyn ve uzman görüşlerini derinlemesine keşfetmek amacıyla tasarlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yönteminde olup fenomenolojik yaklaşım temel alınarak yürütülmüştür. Fenomenolojik araştırmalar, bireylerin yaşantılarına ve bu yaşantıların onlar için ne anlama geldiğine odaklanır.⁴⁴

3.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, sharenting ve ekran kullanımı konusunda deneyimi bulunan 15 ebeveyn ve 15 uzmandan oluşan toplam 30 katılımcı oluşturmaktadır. Uzmanlar psikolog, psikolojik danışman ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşmuş; katılımcılar kolay erişilebilir örneklem ile belirlenmiştir. Ebeveynlerin farklı yaş gruplarında çocuk sahibi olmaları, çeşitli mesleklerden gelmeleri, en az lise mezunu olmaları ve aktif sosyal medya kullanmaları; uzmanların ise çocuk, aile ve medya ilişkileri alanında en az 2-3 yıl deneyime sahip olmaları katılım ölçütlerini oluşturmuştur. Bu çeşitlilik, sharenting ve ekran kullanımının farklı sosyoekonomik ve mesleki bağlamlarda incelenmesine imkân tanımıştır. Ebeveyn grubunda kadın (n=9) ve erkek (n=6) katılımcıların yer alması, cinsiyete bağlı mahremiyet algılarının karşılaştırılmasına olanak sağlamıştır. Katılımcıların yaşlarının 20-59 arasında değişmesi dijital ebeveynlik pratiklerindeki kuşak farklılıklarının değerlendirilmesine katkı sağlamıştır. Uzman grubunda kadın (n=8) ve erkek (n=7) katılımcıların yer alması toplumsal cinsiyetin mesleki değerlendirmelere yansımaları göstermiştir. Uzmanların 25-54 yaş aralığında olması ve okul psikolojik danışma, klinik ve sosyal hizmet alanlarını temsil

⁴² Manotipya - Ghazinour, "Children's Online Privacy From Parents' Perspective", 181; Gatto v.dğr., "Sharenting: Hidden Pitfalls of a New Increasing Trend—Suggestions on an Appropriate Use of Social Media", 3.

⁴³ Cavallini – Caravia, "Parental Strategies for Limiting Youths' Exposure to Online Risks", 62; Benedetto – Ingrassia, "Digital Parenting: Raising and Protecting Children in Media World", 3.

⁴⁴ Michael Quinn Patton, "Qualitative Research", *Encyclopedia of Statistics in Behavioral Science*, ed. Brian Everitt - David Howell (Wiley, 2005), 2.

etmeleri mesleki bakış açılarının çeşitlenmesini sağlamıştır. Araştırmada ebeveynler ile birlikte çocuklar yerine uzmanlarla görüşülmesinin tercih edilmesinin nedeni, çalışmanın konusu olan çocuk mahremiyeti ve dijital etik ilkeleridir. Sharenting, çocukların kişisel verilerinin paylaşımı ve dijital temsilleriyle doğrudan ilişkili bir konudur ve bu durum çocuklardan veri toplanmasını etik açıdan sınırlayıcı hale getirmektedir. Bu nedenle, çocuk gelişimi, psikoloji ve sosyal hizmet alanlarında çalışan uzmanların profesyonel değerlendirmeleri kullanılmış; böylece çocukların dijital deneyimlerine dolaylı fakat güvenilir biçimde ulaşılmıştır.

3.2. Veri Toplama Süreci ve Aracı

Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formu, sharenting uygulamaları, çocuk mahremiyeti, dijital etik, ebeveynlik pratikleri ve ekran kullanımı temalarını içeren sorulardan oluşmaktadır. Görüşmeler çevrim içi ve yüz yüze yöntemlerin birlikte kullanımı ile gerçekleştirilmiş ve 25-45 dakika arasında sürmüştür.

3.3. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği artırmak için şu stratejiler kullanılmıştır: Uzman görüşü: Görüşme formu alan uzmanlarına sunulmuş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Katılımcı çeşitliliği: Maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak veri zenginliği sağlanmıştır. Veri ve yorum ayrımı: Betimsel analizde doğrudan alıntılara yer verilerek araştırmacı yorumunun veri ile karışması engellenmiştir. Kodlayıcılar arası uyum: Verilerin bir bölümünde ikinci bir araştırmacı tarafından kodlama yapılmış ve görüş birliği sağlanmıştır. Bu yöntemler çalışmanın inandırıcılık ve aktarılabilirliğini güçlendirmiştir.

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır: Çocuklarla doğrudan görüşme yapılmamıştır; bu durum çocuk deneyimlerinin dolaylı olarak uzman raporları üzerinden yorumlanmasına neden olmuştur. Çalışma grubu sınırlı katılımcı sayısına sahiptir ve sonuçlar genellenemez. Veriler öznel beyanlara dayanmaktadır; katılımcıların algıları kişisel, kültürel ve mesleki farklılıklardan etkilenmiş olabilir. Araştırma yalnızca belirli bir coğrafi ve sosyoekonomik bağlamda yürütülmüş olup farklı kültürlerde değişiklik gösterebilir.

4. Bulgular

Çalışmaya katılan 15 ebeveyn ve 15 uzmandan elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. İlk aşamada görüşme kayıtları ayrıntılı biçimde incelenmiş ve anlamlı ifadelerden toplamda 126 açık kod çıkarılmıştır (ebeveynlerden 68, uzmanlardan 58).

Her bir ana tema, alt temalar ve kategorilerle detaylandırılmış; bulguların gerçekliğini yansıtmak amacıyla katılımcıların doğrudan ifadelerine yer verilmiştir. Böylelikle hem ebeveynlerin hem de

uzmanların deneyim ve gözlemleri sistematik biçimde yapılandırılmış ve karşılaştırmalı bir bakış açısı sunulmuştur.

4.1. Ebeveyn Bulguları

Bu bölümde ebeveynlerin sosyal medya kullanımı, çocuk mahremiyetine yönelik tutumları ve ekran kullanımı ile ekran bağımlılığı konusundaki deneyimleri tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Veriler doğrultusunda üç temel tema belirlenmiştir: Sosyal Medya Kullanımı, Ekran Kullanımı ve Ekran Bağımlılığı. Her tema altında ilgili alt temalar ve kategoriler yapılandırılmış ve katılımcıların özgün görüşleriyle desteklenmiştir.

Tablo 1. Ebeveynlere Ait Tema, Alt tema ve Kategoriler

Tema	Alt Tema	Kategori
Sosyal Medya Kullanımı	Fotoğraf Paylaşımında Dikkat Edilen Faktörler	Gizlilik, Sınırlı Paylaşım, Çocuğun Onayı
	Çocuğun Gelecekteki Tepkileri	Öfke ve Mahcubiyet, Anı Olarak Görme, Tepkisizlik
	Çocuk Mahremiyeti Endişesi	Güvenlik Endişesi, Bilgi İstismarı, Çocuğun Özgürlük Alanı
Ekran Kullanımı	Aile Kuralları ve Uygulama Yöntemleri	Süre Sınırı, Yemek ve Ödev Saatlerinde Yasak, Program Uygulaması
Ekran Bağımlılığı	Ekran Bağımlılığına Bağlı Sorunlar	Fiziksel Problemler, Psikolojik Etkiler, Akademik Düşüş
	Aile İçi İletişime Etki	Aile Etkinliklerinden Uzaklaşma, İletişim Kopukluğu

Tema 1: Sosyal Medya Kullanımı

Bu tema, ebeveynlerin çocuklarının fotoğraflarını sosyal medyada paylaşırken dikkat ettikleri noktalar, çocuklarının gelecekte bu paylaşımlara nasıl tepki verebileceğine ilişkin öngörüler ve çocuk mahremiyetine yönelik endişelerini kapsamaktadır.

Alt Tema 1: Fotoğraf Paylaşımında Dikkat Edilen Faktörler

Kategoriler: Gizlilik, Sınırlı Paylaşım, Çocuğun Onayı

Ebeveynler, çocuklarına ait içerikleri paylaşırken gizlilik ayarlarına dikkat ettiklerini, paylaşımları sınırlı çevreyle yaptıklarını ve çoğu durumda çocuklarının onayına önem verdiklerini belirtmiştir. Bu durum, sharenting uygulamalarında tamamen kontrolsüz davranmadıklarını, aksine çocuk mahremiyetini gözetten bir farkındalık geliştirdiklerini göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bunu desteklemektedir: “Çocuğumla birlikte fotoğraf seçiyorum, ileride bana kızmasını istemem” (E7); “Paylaşmadan önce kimin göreceğini kontrol ederim, herkese açık paylaşım yapmam” (E3); “Sadece aile ve yakın arkadaşlarla sınırlandırırım, mahremiyet benim için önemli” (E11). Bulgular, ebeveynlerin çocuklarının gelecekteki tepkilerini ve mahremiyet haklarını dikkate aldıklarını göstermektedir. Bu doğrultuda, ebeveynlerin gizlilik ve sınırlama çabaları, sharenting’in olası risklerini azaltmaya yönelik koruyucu stratejiler olarak değerlendirilebilir.

Alt Tema 2: Çocuğun Gelecekteki Tepkileri

Kategoriler: Öfke ve Mahcubiyet, Anı Olarak Görme, Tepkisizlik

Ebeveynler, çocuklarının ilerleyen yaşlarda sosyal medya paylaşımlarına farklı tepkiler verebileceğini dile getirmiştir. Bazı katılımcılar, özellikle istemedikleri ya da mahremiyetlerini ihlal eden içeriklerin çocuklarda öfke ve mahcubiyet yaratabileceğini belirtmiştir. Diğer yandan bazı ebeveynler, bu paylaşımların güzel birer anı olarak görüleceğini ve çocuklarının bundan mutluluk duyacağını düşünmektedir. Daha az sayıda ebeveyn ise çocuklarının bu paylaşımlara tepkisiz kalabileceğini ifade etmiştir. Katılımcı görüşleri bu çeşitliliği yansıtmaktadır: “Bazı çocuklar belki bu konuda tepkisiz kalır ama yine de biz ebeveynler dikkat etmeliyiz çünkü çocuklarımız bu konuda farklı hissedebilir.” (E5) “Ben bu paylaşımları onun için birer güzel anı olarak yapıyorum, ileride dönüp baktığında mutlu olacağını umut ediyorum.” (E12) “Çocuğum büyüdüğünde özellikle komik ya da istemediği fotoğrafları gördüğünde bana öfkelenebileceğini düşünüyorum.” (E1) Bu bulgular, sharenting’in çocuklar üzerinde geleceğe dönük belirsiz etkiler doğurabileceğine işaret etmektedir. Özellikle çocukların ergenlik dönemine geldiklerinde özerklik ve mahremiyet ihtiyaçlarının artması, ebeveyn paylaşımlarına yönelik olumsuz duygusal tepkilerin gelişmesine neden olabilir. Buna göre, ebeveynlerin öngördüğü farklı tepkiler, sharenting’in çocukların gelecekteki kimlik gelişimleri ve aile ilişkileri üzerinde hem olumlu hem de olumsuz potansiyel etkiler taşıdığını göstermektedir.

Alt Tema 3: Çocuk Mahremiyeti Endişesi

Kategoriler: Güvenlik Endişesi, Bilgi İstismarı, Çocuğun Özgürlük Alanı

Ebeveynler, çocukların sosyal medyada paylaşılan fotoğraf ve bilgileri nedeniyle güvenlik riskleri yaşayabileceğini, bunun mahremiyeti ihlal ederek özgürlük alanlarını daraltabileceğini belirtmiştir. Özellikle kimlik ve konum bilgilerinin paylaşımı ciddi kaygı yaratmıştır. Bu durum, sharenting’e ilişkin tutumların yalnızca sosyal onay motivasyonu ile değil, güvenlik ve mahremiyet riskleriyle birlikte değerlendirildiğini göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bu kaygıları yansıtmaktadır: “Paylaşım yapmadan önce çocuğumun mahremiyeti için iki kez düşünürüm” (E9); “Kimlik veya yer bilgileri kesinlikle paylaşılmamalı” (E6); “Fotoğrafların kötü niyetli kişilerce kullanılmasından korkuyorum” (E14). Bu bulgular, sharenting’in yalnızca çocukların dijital kimliklerinin erken yaşta şekillenmesine değil, aynı zamanda istismar ve güvenlik tehditlerine de kapı aralayabileceğini ortaya koymaktadır. Buradan hareketle, ebeveynlerin dile getirdiği bu endişeler, sharenting’in çocuk mahremiyeti açısından yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda toplumsal ve hukuki düzeyde de ele alınması gereken bir sorun olduğunu göstermektedir.

Tema 2: Ekran Kullanımı

Bu tema, ebeveynlerin dijital medya kullanımıyla ilişkili olarak sharenting davranışlarını tamamlayıcı bir boyut oluşturmaktadır; çünkü ebeveynlerin çocuklarına ait paylaşımlara yaklaşımı, genellikle ekran kullanımı ve dijital ortamla ilgili genel tutumlarıyla birlikte şekillenmektedir.

Alt Tema 1: Aile Kuralları ve Uygulama Yöntemleri

Kategoriler: Süre Sınırı, Yemek ve Ödev Saatlerinde Yasak, Program Uygulaması

Ebeveynler, çocuklarının ekran kullanımını yönetmek için çeşitli kurallar belirlediklerini ifade etmiştir. Yemek ve ödev saatlerinde ekranın yasaklanması, günlük süre sınırlarının konulması ve ekranın yalnızca boş zamanlarda kullanılmasına izin verilmesi başlıca stratejilerdir. Bu durum, ailelerin ekran kullanımına yönelik önleyici ve düzenleyici bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bunu desteklemektedir: “Ekran sadece boş zamanlarda ve belirlediğimiz programa göre kullanılır” (E2); “Yemek ve ödev saatlerinde ekran kesinlikle yasak” (E13); “Günlük süreyi aşınca uyarıyorum, kurala sadık kalıyorum” (E8). Bulgular, ekran süresinin bireysel tercihlere değil, aile içi düzenlemelere dayalı olarak kontrol edildiğini göstermektedir. Bunun sonucunda, ebeveynlerin ekran sürelerini sınırlamaya yönelik bu uygulamaları, dijital ebeveynlik sorumluluklarının bir uzantısı olarak değerlendirilebilir. Bu tutumlar, ebeveynlerin çocuklarını ekran bağımlılığı riskinden koruma ve dijital yaşam dengesini destekleme yönündeki bilinçli çabalarının bir yansımasıdır.

Tema 3: Ekran Bağımlılığı

Bu tema, çocukların aşırı ekran kullanımına bağlı olarak yaşadıkları fiziksel ve psikolojik problemler ve ekran bağımlılığının aile içi iletişimi nasıl etkilediği üzerine odaklanmaktadır.

Alt Tema 1: Ekran Bağımlılığına Bağlı Sorunlar

Kategoriler: Fiziksel Problemler, Psikolojik Etkiler, Akademik Düşüş

Ebeveynler, çocukların aşırı ekran kullanımının hem fiziksel sağlık hem de psikolojik iyilik hali üzerinde olumsuz etkiler yarattığını, ayrıca akademik başarıyı düşürdüğünü belirtmiştir. Katılımcılar uzun süre ekran başında kalan çocuklarda göz kızarması, baş ağrısı gibi fiziksel rahatsızlıkların yanı sıra sinirlilik, huzursuzluk gibi psikolojik sorunların ortaya çıktığını ifade etmiştir. Ayrıca ekran bağımlılığı, çocukların derslerine ve ödevlerine odaklanmalarını güçleştirerek akademik performansta düşüşe yol açmaktadır. Katılımcı ifadeleri bu bulguları somutlaştırmaktadır: “Ders çalışması ve ödevleri aksıyor çünkü ekran başında geçirdiği süreyi kontrol edemediğimizde başarı seviyesi ciddi şekilde düşüyor.” (E10) “Çocuğum uzun süre ekrana baktığında gözleri kızarıyor ve baş ağrısından şikayet ediyor, bu durum beni çok endişelendiriyor.” (E4) “Ekran bağımlı olduğu zamanlarda daha sinirli oluyor ve iletişim kurmakta zorlanıyoruz, bu da onun psikolojik olarak zorlandığını gösteriyor.” (E15) Bu bulgular, ekran bağımlılığının çocuklarda çok boyutlu sorunlara yol açtığını göstermektedir.

Alt Tema 2: Aile İçi İletişime Etki

Kategoriler: Aile Etkinliklerinden Uzaklaşma, İletişim Kopukluğu

Ebeveynlerin gözlemlerine göre, ekran kullanımına bağlı olarak aile içi iletişim zayıflamakta ve birlikte zaman geçirme alışkanlıkları giderek azalmaktadır. Ebeveynler, çocukların aile etkinlikleri yerine ekranı tercih etmelerinin aile içinde iletişim kopukluklarına ve tartışmalara yol açtığını belirtmiştir. Bu durum, ebeveynlerin değerlendirmelerine göre, ekran kullanımının yalnızca bireysel bir alışkanlık değil, aynı zamanda aile bağlarını zayıflatan bir etken haline geldiğini göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bu durumu açıkça ortaya koymaktadır: “Ne zaman bir aile etkinliği planlasak çocuğum ekranı bırakmak istemiyor ve biz de bu yüzden sık sık tartışıyoruz.” (E11) “Ailede herkes kendi ekranına odaklanınca birbirimizle konuşmayı unuttuk, bu durum beni en çok üzen şey.” (E5) “Ekran başında çok zaman geçirdiği için artık bizimle vakit geçirmiyor, birlikte yemek yemek bile zor hale geldi.” (E12) Bu bulgular, ebeveynlerin ifadelerine göre ekran kullanımının aile içi ilişkileri pasifleştirdiğini ve aile üyeleri arasındaki etkileşimi azalttığını göstermektedir. Literatürde de benzer şekilde, ebeveynlerin gözlemine göre çocukların ekran başında geçirdikleri sürenin artmasının aile etkinliklerine katılımı azalttığı, ortak

zamanları sınırladığı ve aile içi iletişimi zayıflatığı belirtilmektedir. Ayrıca araştırmalar, ekran bağımlılığının aile üyeleri arasında duygusal uzaklaşmaya yol açabileceğini ve ebeveyn-çocuk etkileşim kalitesini düşürdüğünü ortaya koymaktadır. Buradan hareketle, ebeveynlerin değerlendirmeleri ekran kullanımının sadece çocukların bireysel gelişiminde değil, aynı zamanda dijital ebeveynlik bağlamında aile dinamikleri üzerinde de önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Ebeveyn görüşlerinden elde edilen bulgular, sharenting ve ekran kullanımı konularının aile içindeki yansımalarını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, uzmanların aynı konulara ilişkin değerlendirmeleriyle birlikte ele alındığında, bireysel ebeveyn deneyimlerinin profesyonel gözlemlerle nasıl kesiştiğini anlamak açısından tamamlayıcı niteliktedir.

4.2. Uzman Bulguları

Bu bölümde, uzmanların sosyal medya kullanımı, çocuk mahremiyeti ve ekran bağımlılığı konularındaki görüşleri tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda dört temel tema belirlenmiştir: Sharenting ve Çocuk Mahremiyeti, Ekran Kullanımı (uzmanların ebeveynlerin düzenleyici yaklaşımlarına ilişkin değerlendirmeleri), Ekran Bağımlılığı (uzmanların aşırı kullanımın yol açtığı etkilere yönelik görüşleri) ve Çocuk Gelişimi ve Psikolojik Etkiler.

Tablo 2. Uzmanlara Ait Tema, Alt tema ve Kategoriler

Tema	Alt Tema	Kategoriler
Sharenting ve Çocuk Mahremiyeti	Sharenting'in Çocuk Psikolojisine Etkisi	Benlik Gelişimi, Mahremiyet Hakları, Sosyal Uyum
	Dijital Ayak İzi ve Hukuki Boyut	Veri Güvenliği, Hukuki Yaptırımlar, Dijital Kimlik
	Ebeveyn Farkındalığı	Bilinçlendirme Eğitimleri, Rehberlik Programları, Yasal Bilgilendirme
	Çocuk Hakları ve Sınırlar	Çocuğun Onayı, Mahremiyet Kriterleri, Gizlilik Ayarları

Ekran Bağımlılığı	Bağımlılık Tanımı ve Belirtileri	Sosyal İzolasyon, Duygusal Dalgalanma, Sürekli Kullanım İsteği
	Bağımlılığı Artıran Faktörler	Aile İçi Dinamikler, Sosyal Çevre, Kişilik Özellikleri
	Farklı İçerik Türlerine Göre Belirtiler	Sosyal Medya, Video Oyunları, Eğitim Amaçlı İçerikler
	Ekran Bağımlılığına Yatkınlık Değerlendirmesi	Uyku Düzeni, Dürtü Kontrolü, Ekran Süresi Takibi
Ekran Kullanım Yönetimi ve Müdahale Yöntemleri	Ebeveyn Stratejileri	Ekransız Zaman Dilimleri, Ev Kuralları, Ortak Alan Kullanımı
	Terapi ve Tedavi Yöntemleri	Dijital Detoks, Grup Terapileri, Aile Danışmanlığı
	Okul ve Sosyal Politikalar	Dijital Detoks Günleri, Fiziksel Aktivite Programları, Kamu Kampanyaları
	Sosyal Politika Önerileri	Dijital İçerik Düzenlemeleri, Çocuk Dostu Ürünler, Teşvik Programları
Çocuk Gelişimi ve Psikolojik Etkiler	Ekran Bağımlılığının Psikolojik Sonuçları	Dikkat Eksikliği, Anksiyete, Akademik Düşüş
	Sosyal İlişkiler ve İletişim	Aile İçi İletişim Sorunları, Sosyal Çekilme, Empati Azalması
	Bağımlılık ve Yaş Grupları Arasındaki Farklar	Çocuk, Ergen ve Ön Ergen Dönemi Belirtileri

Tema 1: Sharenting ve Çocuk Mahremiyeti

Bu tema, uzmanların sharenting davranışına yönelik değerlendirmeleri, çocuk mahremiyetine etkileri ve paylaşımların uzun vadeli sonuçlarına ilişkin görüşlerini kapsamaktadır.

Alt Tema 1: Sharenting'in Çocuk Gelişimine Etkileri

Kategoriler: Mahremiyet İhlali, Psikolojik Etki, Dijital İz

Uzmanlar, sharenting'in çocukların gelişimi üzerinde çok boyutlu etkiler yaratabileceğini vurgulamıştır. Ebeveynlerin çocukların izni olmadan yaptığı paylaşımların mahremiyet haklarını ihlal ettiği, uzun vadede psikolojik gelişimi olumsuz etkileyebileceği ve dijital ayak izini kontrolsüz biçimde büyüttüğü belirtilmiştir. Bu görüşler, sharenting'in kısa vadeli bir ebeveynlik pratiğinden öte, çocukların kimlik gelişimi ve dijital varlıklarını şekillendiren bir süreç olduğunu göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bu kaygıları desteklemektedir: “Sharenting psikolojik baskı oluşturabilir, ileride silmek isteyebilirler” (U3); “İzinsiz paylaşımlar mahremiyet haklarını doğrudan ihlal eder” (U7); “Bu durum çocukların dijital ortamda sürekli izlenir hale gelmesine yol açabilir” (U11). Bulgular, rıza olmadan yapılan paylaşımların çocukların özgürlük alanını daraltabileceğini ve gelecekte ebeveyn–çocuk ilişkilerinde çatışma yaratabileceğini göstermektedir. Buna göre uzman görüşleri, sharenting'in çocukların hem bireysel gelişim süreçleri hem de uzun vadeli dijital kimlikleri üzerinde kalıcı ve riskli etkiler doğurabileceğini ortaya koymaktadır.

Alt Tema 2: Sharenting'in Hukuki ve Etik Boyutları

Kategoriler: Hukuki Yaptırımlar, Ebeveyn Sorumluluğu, Çocuk Hakları

Uzmanlar, sharenting'in yalnızca psikolojik değil, aynı zamanda hukuki ve etik boyutlara sahip çok yönlü bir olgu olduğuna dikkat çekmiştir. Ebeveynlerin çocukların izni olmadan yaptıkları paylaşımlar, çocukların dijital haklarını ihlal edebilmekte ve bu durum ebeveynler açısından hukuki süreçlere yol açabilecek riskler barındırmaktadır. Katılımcı görüşleri, sharenting'in aile içinde kişisel bir tercih olmanın ötesinde, çocuk haklarını doğrudan ilgilendiren bir sorumluluk alanı olduğunu göstermektedir. Katılımcıların bu konudaki ifadeleri şöyledir:

“Ebeveynler, çocuklarının dijital haklarını ihlal ettiklerinde hukuki süreçlerle karşılaşabilirler.” (U4) “Çocukların rızası olmadan yapılan her paylaşım etik olarak da sorunludur.” (U10) “Sharenting sınırlandırılmalı, aksi halde çocuklar kendi verilerini koruma hakkını kaybedebilir.” (U13) Bu bulgular, sharenting'in etik açıdan ebeveyn–çocuk ilişkisinde güven sorunu yaratabileceğini ve çocukların kendi mahremiyetlerini koruma hakkını zedeleyebileceğini göstermektedir. Buradan hareketle uzman görüşleri,

sharenting'in aile sınırlarını aşan ve çocuk hakları, mahremiyet ilkeleri ile yakından ilişkili olan bir alan olduğunu ortaya koymaktadır. Bu açıdan sharenting, ebeveynlerin yalnızca kişisel kararlarıyla yönetilemeyecek kadar hukuki ve etik sorumluluk içeren bir uygulamadır.

Tema 2: Ekran Kullanımı ve Aile Kuralları

Bu tema, uzmanların çocukların ekran kullanımına yönelik aile içinde geliştirilen kurallar ve uygulama yöntemleri hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır.

Alt Tema 1: Ekran Kullanımında Sınırlandırmalar

Kategoriler: Süre Sınırı, Ortak Alan Kullanımı, Günlük Programlar

Uzmanlar, ekran kullanımının kontrol altına alınabilmesi için ailelerin çocuklara yönelik net sınırlar koyması gerektiğini vurgulamaktadır. Görüşlere göre, ekran sürelerinin önceden belirlenmesi, kullanımın ortak alanlarla sınırlanması ve günlük programlara entegre edilmesi çocukların ekran alışkanlıklarını daha sağlıklı bir şekilde düzenlemektedir. Bu yaklaşım, ebeveynlerin yalnızca kısıtlama getirmekle kalmayıp aynı zamanda çocuklara düzenli dijital alışkanlıklar kazandırma sorumluluğunu da üstlendiğini göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bu noktayı desteklemektedir: “Ekran süreleri net bir şekilde belirlenmeli ve çocuklar buna uymalıdır.” (U1) “Ortak kullanım alanlarında ekran süresi daha sağlıklı yönetilebilir.” (U9) “Günlük programlarda ekran sürelerine özel bir yer ayrılmalıdır.” (U12) Bu bulgular, uzmanların ekran kullanımını aile içi kurallar ve günlük rutinler yoluyla yönetmenin önemine dikkat çektiğini ortaya koymaktadır. Buradan hareketle uzman görüşleri, ekran kullanımında net kurallar, ortak alan kullanımı ve düzenli programlamanın çocukların dijital deneyimlerini daha kontrollü ve güvenli hale getirdiğini göstermektedir.

Alt Tema 2: Ekran Kullanımını Yönetme Stratejileri

Kategoriler: Ekransız Zamanlar, Alternatif Etkinlikler, Aile Katılımı

Uzmanlar, ekran kullanımını yalnızca sınırlamanın yeterli olmadığını, aynı zamanda ekransız zaman dilimlerinin oluşturulması, çocukların ilgisini çekebilecek alternatif etkinliklerin planlanması ve bu süreçlere aile katılımının sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bulgu, ekran kullanımının yönetiminin bireysel bir çabadan ziyade aile bütününe kapsayan bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların ifadeleri bu yaklaşıma işaret etmektedir: “Aileler, çocuklarıyla birlikte ekransız zamanlar oluşturmali ve bunu günlük rutine dâhil etmelidir.” (U6)

“Çocuklar için alternatif hobiler ve aktiviteler geliştirilmesi ekran süresini azaltacaktır.” (U5)

“Ekran kullanımını sınırlamak aile katılımı ile daha etkili olur.” (U14)

Bu bulgular, çocukların ekran bağımlılığı riskini azaltmada aile ile birlikte geçirilen kaliteli zamanın önemli olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle uzman görüşleri, ekran kullanımını yönetmenin yalnızca sınırlandırma değil, aynı zamanda çocuklara alternatif yaşam deneyimleri sunma ve aile bağlarını güçlendirme süreci olduğunu ortaya koymaktadır.

Tema 3: Ekran Bağımlılığına Bağlı Psikolojik ve Sosyal Sorunlar

Bu tema, ekran bağımlılığına bağlı olarak çocuklarda ortaya çıkan psikolojik belirtiler, sosyal sorunlar ve akademik performans etkilerine odaklanmaktadır.

Alt Tema 1: Ekran Bağımlılığının Psikolojik Etkileri

Kategoriler: Dikkat Dağınıklığı, Anksiyete, Sosyal İzolasyon

Uzmanların değerlendirmelerine göre ekran bağımlılığı, çocukların psikolojik iyi oluşunu olumsuz yönde etkilemektedir. Görüşler, özellikle dikkat dağınıklığı, anksiyete düzeyinde artış ve sosyal izolasyon gibi sonuçların öne çıktığını göstermektedir. Çocukların uzun süre ekrana bağımlı kalması, günlük yaşam işlevselliklerini bozmakta ve duygusal dengeyi sürdürmelerini zorlaştırmaktadır. Katılımcı görüşleri bu durumu somutlaştırmaktadır: “Çocuklar ekrandan uzak kaldıklarında huzursuzluk ve dikkatsizlik yaşıyabiliyor.” (U8) “Ekran bağımlılığı uzun vadede çocuklarda sosyal geri çekilmeye neden olabilir.” (U2) “Anksiyete ve odaklanma sorunları ekran bağımlılığı yaşayan çocuklarda sık görülüyor.” (U15) Bu bulgular, ekran bağımlılığının çocuklarda dijital yoksunluk belirtileri ile benzerlik gösterdiğini ve teknoloji kullanımının psikolojik açıdan bir bağımlılık davranışı oluşturabileceğini düşündürmektedir. Bu doğrultuda uzman görüşleri, ekran bağımlılığının yalnızca davranışsal bir alışkanlık değil, aynı zamanda çocukların bilişsel işlevleri ve duygusal sağlıkları üzerinde doğrudan olumsuz etkileri olan psikolojik bir risk faktörü olduğunu ortaya koymaktadır.

Alt Tema 2: Ekran Bağımlılığının Sosyal ve Akademik Etkileri

Kategoriler: Aile İçi İletişim Kopukluğu, Akademik Performans Düşüşü, Aile Etkinliklerinden Uzaklaşma

Uzmanlar, ekran bağımlılığının yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda aile içi ilişkiler ve çocukların akademik süreçleri üzerinde de olumsuz sonuçlar doğurduğunu vurgulamaktadır. Katılımcı görüşlerine göre aşırı ekran kullanımı, aile bireyleri arasındaki iletişim sıklığını ve niteliğini azaltmakta, çocukların akademik başarılarını düşürmekte ve onları aile etkinliklerinden uzaklaştırmaktadır. Bu durum, ekran bağımlılığının çocukların hem sosyal uyumunu hem de eğitim hayatını doğrudan etkileyen çok boyutlu bir problem olduğunu göstermektedir. Katılımcı ifadeleri bu noktayı somutlaştırmaktadır: “Ekran bağımlılığı aile

içindeki iletişimi ve etkileşimi ciddi şekilde azaltıyor.” (U3) “Çocukların ekran başında geçirdiği süre arttıkça okul başarısında düşüş gözlemleniyor.” (U7) “Aile etkinliklerine katılım ekran bağımlılığı olan çocuklarda giderek azalıyor.” (U5) Bu bulgular, ekran bağımlılığının çocukların aile ile kurduğu duygusal bağları zayıflattığını ve akademik işlevsellik üzerinde doğrudan olumsuz etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Literatürde de benzer şekilde, ekran kullanımının artmasıyla aile içi etkileşimin azaldığı,⁴⁵ akademik performansın düştüğü⁴⁶ ve çocukların aile aktivitelerine katılımının azaldığı belirtilmektedir.⁴⁷ Ayrıca, aile içinde ekran odaklı bir yaşam biçiminin benimsenmesi, çocukların sosyal izolasyona daha açık hale gelmesine neden olabilmektedir.⁴⁸ Bu doğrultuda uzman görüşleri, ekran bağımlılığının yalnızca bireysel bir sorun değil, aynı zamanda çocukların aile yaşamı ve akademik gelişimleri açısından da kritik riskler barındıran çok yönlü bir problem olduğunu göstermektedir.

Tema 4: Ekran Bağımlılığına Yönelik Müdahale Önerileri

Bu tema, uzmanların ekran bağımlılığına yönelik önerdiği eğitimler, sosyal politikalar ve aile içi müdahale yöntemlerini kapsamaktadır.

Alt Tema 1: Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

Kategoriler: Ebeveyn Eğitimleri, Okul Destek Programları, Dijital Detoks Uygulamaları Uzmanlar, ekran bağımlılığının önlenmesinde en etkili yolun eğitim ve farkındalık çalışmaları olduğunu vurgulamaktadır. Katılımcılara göre, ebeveynlerin bu konuda bilinçlendirilmesi, çocukların dijital ortamda daha sağlıklı alışkanlıklar kazanmasını sağlayabilir. Ayrıca, okullarda teknoloji bağımlılığına yönelik destek programlarının uygulanması ve ailelerin katılımıyla gerçekleştirilecek dijital detoks uygulamalarının yaygınlaştırılması da sürecin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Katılımcı görüşleri bu noktayı açıkça ortaya koymaktadır: “Ailelere yönelik bilinçlendirme eğitimleri dijital bağımlılığı önlemede etkili olabilir.” (U4) “Okullarda teknoloji bağımlılığına karşı destek programları geliştirilmelidir.” (U9) “Dijital detoks uygulamaları aileler ve çocuklar için faydalı olacaktır.” (U1) Bu bulgular, ekran bağımlılığının yalnızca bireysel çabalarla değil, aynı zamanda kurumsal ve toplumsal destek mekanizmalarıyla yönetilmesi gerektiğini göstermektedir.

⁴⁵ Sarah M. Coyne v.dğr., “Media Time = Family Time”: Positive Media Use in Families with Adolescents”, *Journal of Adolescent Research* 29/5 (2014), 664.

⁴⁶ Sheri Madigan v.dğr., “Association Between Screen Time and Children’s Performance on a Developmental Screening Test”, *JAMA Pediatrics* 173/3 (2019), 245.

⁴⁷ Sarah E.Domoff v.dğr., “Excessive Use of Mobile Devices and Children’s Physical Health”, *Human Behavior and Emerging Technologies* 1/2 (2019), 170.

⁴⁸ Peter Nikken - Marjon Schols, “How and Why Parents Guide The Media Use of Young Children”, *Journal of Child and Family Studies* 24/11 (2015), 3424.

Alt Tema 2: Aile İçi Müdahale Yöntemleri

Kategoriler: Ekran Süresi Sözleşmeleri, Alternatif Aktiviteler, Aile Katılımı

Uzmanlar, ekran bağımlılığının önlenmesinde ailelerin aktif rol oynaması gerektiğini vurgulamaktadır. Katılımcılara göre, aile içinde çocuklarla birlikte hazırlanan ekran süresi sözleşmeleri, kuralların daha net ve bağlayıcı olmasını sağlamaktadır. Bunun yanında, çocukların ekran dışında keyif alabilecekleri alternatif aktiviteler planlanması ve bu süreçte aile katılımının artırılması, ekran bağımlılığını önlemede etkili stratejiler olarak öne çıkmaktadır.

Katılımcı görüşleri bu yaklaşımları desteklemektedir: “Ekran süresi sınırlandırmalarını aile içi sözleşmelerle desteklemek çok etkili oluyor.” (U11) “Aileler çocukları için farklı ve eğlenceli aktiviteler planlamalı.” (U14) “Ailelerin ekran başında geçirilen süreyi birlikte yönetmesi daha sağlıklı sonuçlar doğurur.” (U6) Bu bulgular, ekran bağımlılığıyla mücadelede katılımcı ve iş birliğine dayalı bir aile yaklaşımının önemini göstermektedir. Bu doğrultuda uzman görüşleri, ekran bağımlılığını önlemede yalnızca kısıtlayıcı tedbirlerin değil, aynı zamanda çocuğun sürece katılımını ve aile içi etkileşimi güçlendiren yöntemlerin etkili olduğunu göstermektedir.

Tartışma

Ebeveyn Bulgularının Tartışması

Tema 1: Sosyal Medya Kullanımı

Sosyal medya ebeveynler için bilgi ve destek kaynağı sağlarken aynı zamanda bağımlılık, mahremiyet ihlali ve dijital riskler barındırmaktadır. Bulgular, sosyal medya kullanımının yüz yüze iletişimi sınırlandırarak çocuk ihmaline yol açabileceğini ortaya koymuştur.⁴⁹ Benzer biçimde Haslam v.dğr., sosyal medya kullanımının ebeveynlik deneyimini dönüştürdüğünü belirtmektedir.⁵⁰ Ebeveynlerin motivasyonları çoğunlukla ebeveynlik bilgisi edinme, sağlık tavsiyeleri alma ve diğer ebeveynlerle empatik bağ kurma yönündedir.⁵¹ Sosyal medya hızlı ve kişiselleştirilmiş

⁴⁹ Gülşah Aksu, *Ebeveynler Arasında Sosyal Medya Kullanımının Aile İçi İlişkilere Etkisi* (Bingöl: Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024), 76.

⁵⁰ Divna M. Haslam v.dğr., “The Use of Social Media as a Mechanism of Social Support in Parents”, *Journal of Child and Family Studies* 26/7 (2017), 2027.

⁵¹ Erika Frey v.dğr., “Parents’ Use of Social Media as a Health Information Source for Their Children: A Scoping Review”, *Academic Pediatrics* 22/4 (2022), 527; Haslam v.dğr., “The Use of Social Media as a Mechanism of Social Support in Parents”, 2028; Kelly Pretorius v.dğr., “An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant and Child Health”, *Maternal and Child Health Journal* 23/10 (2019), 1361.

bilgi sunsa da, bilgi güvenilirliği ciddi bir risk oluşturmaktadır.⁵² Bazı ebeveynler çocuklarının mahremiyetine dikkat ettiklerini söylese de bu farkındalık çoğunlukla yüzeyseldir.⁵³ Bulgular, ebeveynlerin sharenting'i anı biriktirme aracı olarak gördüklerini, ancak bazılarının bunun çocukların gelecekteki mahremiyet algısını olumsuz etkileyebileceğini öngördüklerini göstermektedir. Çimke v.dğr., sharenting'in çocukların mahremiyet ve unutulma hakkını tehdit ettiğini vurgulamaktadır.⁵⁴ Sosyal medya paylaşım ve görünürlüğü teşvik etmekte, ebeveynler bu kültürün etkisinde kalmaktadır.⁵⁵ Çocuklarını takipçi veya etkileşim için paylaşan ebeveynler literatürde sıkça tartışılmıştır.⁵⁶ Sezerer Albayrak ise ev hanımlarının çocuk fotoğraflarını daha rahat paylaştığını belirtmektedir.⁵⁷ Bu sonuçlar, araştırmadaki ebeveynlerin çocuklarının ileride bu paylaşımlardan rahatsız olabileceği öngörüsüyle örtüşmektedir. Ebeveynlerin dijital ebeveynlik rollerini benimsemeleri ve çocuklarına mahremiyet bilinci kazandırmaları önemlidir.⁵⁸ Frey v.dğr., sağlık bilgisi arayışında gizlilik kaygılarının arttığını, yanlış bilgilerin çocukların sağlığını tehdit edebileceğini belirtmektedir.⁵⁹ Öte yandan sosyal medya, geleneksel destek mekanizmalarını yetersiz bulan ebeveynler için anonim bir sosyal destek alanı sunmaktadır.⁶⁰ Pretorius v.dğr., sosyal medya gruplarının özellikle düşük gelirli aileler için sosyal destek ve davranış değişikliği açısından etkili olduğunu göstermektedir.⁶¹ Genel

⁵² Haslam v.dğr., "The Use of Social Media as a Mechanism of Social Support in Parents", 2028; Pretorius v.dğr., "An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant and Child Health", 1362.

⁵³ Aksu, *Ebeveynler Arasında Sosyal Medya Kullanımının Aile İçi İlişkilere Etkisi*, 79.

⁵⁴ Sevim Çimke v.dğr., "Sosyal Medyada Çocuk Hakkı İhlali: Sharenting [Child Rights Neglect in Social Media: Sharenting]", *Güncel Pediatri (The Journal of Current Pediatrics)* 16/2 (2018), 263.

⁵⁵ Mehmet Bostancı, "Dijital Ebeveynlerin Sosyal Medyada Mahremiyet Algısı", *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology* 10/38 (2019), 116.

⁵⁶ Çiğdem Çalapkulu - Fatma Alp, "Dijital Ebeveynler ile Çocukların Sosyal Medya Kullanımı Üzerindeki Mahremiyet İlişkisi", *Niğantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2/8 (2020), 133.

⁵⁷ Eda Sezerer Albayrak, "Sosyal Medyada Çocuk Mahremiyeti: Ebeveynlerin Instagram'daki Çocuk Mahremiyetine Bakış Açıkları", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 19/39 (2020), 1212.

⁵⁸ Aksu, *Ebeveynler Arasında Sosyal Medya Kullanımının Aile İçi İlişkilere Etkisi*, 72.

⁵⁹ Frey v.dğr., "Parents' Use of Social Media as a Health Information Source for Their Children: A Scoping Review", 528; Pretorius v.dğr., "An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant and Child Health", 1363.

⁶⁰ Haslam v.dğr., "The Use of Social Media as a Mechanism of Social Support in Parents", 2029; Pretorius v.dğr., "An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant and Child Health", 1362.

⁶¹ Pretorius v.dğr., "An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant And Child Health", 1363.

olarak bulgular, ebeveynlerin sosyal medyayı aktif kullandıklarını ancak mahremiyet, bilgi güvenilirliği ve çocuk hakları konusunda daha derin farkındalığa ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda dijital ebeveynlik becerilerinin geliştirilmesi, medya okuryazarlığının artırılması ve güvenilir bilgiye erişimin sağlanması önemlidir. Ayrıca ebeveynlerin sosyal medya kullanımını dengede tutmaları ve çocukların mahremiyet haklarına öncelik vermeleri, hem çocukların psikososyal gelişimleri hem de aile içi ilişkilerin niteliği açısından kritik görülmektedir.

Tema 2: Ekran Kullanımı

Bulgular, ebeveynlerin çocukların ekran kullanımını sınırlandırmaya yönelik stratejiler geliştirdiklerini ancak bu önlemlerin uygulamada yeterince etkili olmadığını göstermektedir. Ebeveynler günlük programlar yaparak özellikle yemek ve ödev saatlerinde ekranı yasaklamakta, fakat hafta sonları ve yoğunluk dönemlerinde bu kuralları sürdürmemektedirler. Bu durum Elias ve Sulkin'in ekranın ebeveynlik aracı olarak kullanıldığı bulgularıyla paralellik göstermektedir.⁶² Boberska v.dğr., sınırlamaların ancak çocuklar tarafından gerçek ve bağlayıcı algılandığında etkili olduğunu; evdeki cihaz fazlalığının ise ekran süresini ve dolaylı olarak sağlık risklerini artırdığını belirtmektedir.⁶³ Wong v.dğr., ebeveynlerin problemli teknoloji kullanımının çocukların ekran süresini artırdığını ve “technoference” ile ebeveyn-çocuk etkileşimlerini zayıflattığını ortaya koymuştur.⁶⁴ Çocuklar ebeveynlerinin kullanım alışkanlıklarını model aldığından, ebeveynlerin ekran süreleri doğrudan çocukların davranışlarını şekillendirmektedir. Segev v.dğr., küçük yaşlarda ekran süresinin daha riskli olduğunu ve yaş ilerledikçe psikopatolojik belirtilerle ilişkilerin güçlendiğini göstermektedir.⁶⁵ Kurallar tek başına yeterli olmayıp yaş ve sosyal etkileşimler belirleyici olmaktadır. Hood v.dğr. ise dokunmatik ekran kullanımının bağlanmayı zayıflattığını, cihazların etkileşim

⁶² Nelly Elias - Idit Sulkin, “Screen-Assisted Parenting: The Relationship Between Toddlers’ Screen Time and Parents’ Use of Media as a Parenting Tool”, *Journal of Family Issues* 40/18 (2019), 2802.

⁶³ Monika Boberska v.dğr., “Parental Strategies Restricting Screen Use Among Children, Screen Home Environment, and Child Screen Use as Predictors of Child Body Fat: A Prospective Parent–Child Study”, *British Journal of Health Psychology* 24/2 (2019), 299.

⁶⁴ Rosa S. Wong v.dğr., “Parent Technology Use, Parent–Child Interaction, Child Screen Time, and Child Psychosocial Problems among Disadvantaged Families”, *The Journal of Pediatrics* 226 (2020), 259.

⁶⁵ Aviv Segev v.dğr., “Evaluating Computer Screen Time and Its Possible Link to Psychopathology in The Context of Age: A Cross-Sectional Study of Parents and Children”, *PLOS ONE* 10/11 (2015), 2.

sırasında kullanılmasının güven duygusunu zedelediğini belirtmiştir.⁶⁶ Uzun süreli kullanımın dikkat eksikliği, agresif davranışlar ve sosyal izolasyona yol açabileceği önceki araştırmalarla da desteklenmektedir.⁶⁷ Pandemi döneminde ekran süresinin artışı ebeveynlerde kaygı yaratmış; ancak çoğu ebeveyn yalnızca süreye odaklanıp içerik kalitesi ve dijital okuryazarlığı ihmal etmiştir.⁶⁸ Çocukların sağlıklı teknoloji ilişkisi için ebeveynlerin içerik seçiminde rehberlik yapması gerekmektedir.⁶⁹ Nitekim ekranı yalnız kullanan çocuklarda oyun bağımlılığı eğilimi daha yüksek bulunmuş, ebeveyn rehberliği bağımlılığı azaltmıştır.⁷⁰ Domoff v.dğr. tarafından geliştirilen Problemlı Medya Kullanımı Ölçeği de bilinçli medya yönetiminin çocukların medya alışkanlıklarını olumlu etkilediğini göstermektedir.⁷¹ Sonuç olarak, yalnızca ekran süresini sınırlamak yeterli değildir. Ebeveynler medya içeriklerini yönetmeli, dijital okuryazarlığı desteklemeli, kendi kullanım alışkanlıklarını gözden geçirmeli ve çocuklara rehberlik ederek ekran zamanını nitelikli sosyal etkileşimlere dönüştürmelidir. Bu yaklaşım, sağlıklı medya alışkanlıkları gelişimini destekleyerek ekran bağımlılığı riskini azaltacaktır.

Tema 3: Ekran Bağımlılığı

Araştırma bulguları, ebeveynlerin aşırı ekran kullanımının çocuklarda fiziksel (baş ağrısı, göz yorgunluğu), psikolojik (öfke, sinirlilik, sosyal izolasyon) ve akademik sorunlara yol açtığını göstermektedir. Ayrıca ekran bağımlılığı aile içi iletişimi zayıflatmakta, birlikte zaman geçirmeyi

⁶⁶ Richard Hood v.dğr., “The Association of Mobile Touch Screen Device Use with Parent-Child Attachment: A Systematic Review”, *Ergonomics* 64/12 (2021), 1607.

⁶⁷ Ahmet Veli Ertemel - Gürkan Aydın, “Dijital Ekonomide Teknoloji Bağımlılığı ve Çözüm Önerileri”, *Türkiye Bağımlılık Dergisi* 5/4 (2018), 666; Yemaya J. Halbrook v.dğr., “When and How Video Games Can Be Good: A Review of the Positive Effects of Video Games on Well-Being”, *Perspectives on Psychological Science* 14, no. 6 (2019), 1097; Donna Hermawati v.dğr., “Early Electronic Screen Exposure and Autistic-Like Symptoms”, *Intractable & Rare Diseases Research* 7/1 (2018), 70; Janet Morahan - Martin, “Internet Abuse”, *Social Science Computer Review* 23/1 (2005), 40; David Smahel v.dğr., *EU Kids Online 2020: Survey Results From 19 Countries*. 2020, 10.

⁶⁸ Selim Duygulu - Hepkon, Zeynep, “Teknolojik Bağımlılık mı Teknolojik Yeterlilik mi? Covid-19 Pandemisine Bağlı Olarak Artan Ekran Süresi Bağlamında Aile ve Öğretmenlerin Gençlerin Teknoloji Kullanımına Dönük Yaklaşımlarının İncelenmesi”, *Communication and Technology Congress-CTC* 2021, 833.

⁶⁹ Duygulu - Hepkon, “Teknolojik Bağımlılık mı Teknolojik Yeterlilik mi? Covid-19 Pandemisine Bağlı Olarak Artan Ekran Süresi Bağlamında Aile ve Öğretmenlerin Gençlerin Teknoloji Kullanımına Dönük Yaklaşımlarının İncelenmesi”, 834.

⁷⁰ Ayşe Gökçen, *Çocukların Ekran Kullanım Özellikleri, Dijital Oyun Bağımlılık Eğilimleri, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Durumları ve Ebeveyn Rehberlik Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023), 40.

⁷¹ Domoff v.dğr., “Excessive Use of Mobile Devices and Children’s Physical Health”, 171.

azaltmaktadır. Çocukların sosyal etkinliklerden uzaklaşmaları ve akademik başarılarının düşmesi, İlhan ve Çetinkaya'nın sonuçlarıyla örtüşmektedir.⁷² Ebeveynler kendi ekran sürelerini sınırlandırarak rol model olmaya çalışsalar da, yönetimde zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Aile içi iletişim biçimleri belirleyici bir faktördür. Tajalli ve Zarnaghash, denetimsiz ailelerde çocukların ekran bağımlılığı riskinin daha yüksek, açık ve destekleyici iletişimin olduğu ailelerde ise daha düşük olduğunu belirtmiştir.⁷³ İletişim eksikliği, çocukların ekranı kaçış aracı olarak görmesine yol açmaktadır. Li v.dğr., ebeveyn ekran bağımlılığının çocuklara doğrudan ve dolaylı yansıdığını; kuşaklararası aktarım, artan anksiyete ve zayıf ebeveyn-çocuk ilişkisiyle bağımlılığı pekiştirdiğini ortaya koymuştur.⁷⁴ Jabeen v.dğr., akıllı telefon bağımlılığının aile iletişimini zayıflattığını; yalnızlık, kaygı ve sosyal geri çekilme gibi problemlere neden olduğunu belirtmiştir.⁷⁵ Jain, özellikle 3-5 yaş arası çocukların ekran bağımlılığına daha eğilimli olduğunu ve sosyal beceri gerilemeleri yaşadığını göstermiştir.⁷⁶ İzin verici ebeveynlik bağımlılığı artırırken, yönlendirici medya yönetimi azaltıcı etki göstermektedir. Cai v.dğr., ebeveyn göçü yaşayan çocukların bağımlılığa daha eğilimli olduğunu, iletişimin sıklığından çok kalitesinin koruyucu rol oynadığını vurgulamıştır.⁷⁷ Ulusoy ve Atar ise sosyal medya bağımlılığı arttıkça aile içi iletişimin zayıfladığını; sosyal medyanın yüz yüze ilişkilerin yerine geçtiğini ve “mükemmel hayat” imajının yalnızlık ve stresle ilişkili olduğunu belirtmiştir.⁷⁸ Bu bağlamda ekran bağımlılığı yalnızca süre bazında değil, içerik kalitesi, mahremiyet bilinci ve dijital okuryazarlık açısından da ele alınmalıdır. Çocukların sağlıklı teknoloji ilişkisi için ebeveynlerin rehberliği, alternatif etkinlikler sunmaları ve

⁷² Vahit İlhan - Çetin Çetinkaya, “İlkokul Öğrencilerinin Tematik Çocuk Kanallarındaki Çizgi Filmleri İzleme Alışkanlıkları”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching)* 2/1 34 (2013, Şubat), 318.

⁷³ Fatemeh Tajalli - Maryam Zarnaghash, “Effect of Family Communication Patterns on Internet Addiction”, *Journal of Practice in Clinical Psychology* 5/3 (2017), 160.

⁷⁴ Hui Li v.dğr., “Association of Parental Screen Addiction with Young Children’s Screen Addiction: A Chain-Mediating Model”, *International Journal of Environmental Research and Public Health* 19/19 (2022), 2.

⁷⁵ Uzma Jabeen v.dğr., “Smartphone Addiction and Family Communication in Adults”, *Humanities & Social Sciences Reviews* 9/3 (2021), 1289.

⁷⁶ Payal Jain, “The Impact of Smartphone Addiction on Social Skills and Play Behaviour Among Children”, *International Journal of Innovations in Science Engineering and Management* 4/1 (2025), 2.

⁷⁷ Jingjing Cai v.dğr., “The Association of Parent-Child Communication with Internet Addiction in Left-Behind Children in China: A Cross-Sectional Study”, *International Journal of Public Health* 66 (2021), 3.

⁷⁸ Şebnem Gürsoy Ulusoy - Özge Gürsoy Atar, “Reflection of Social Media Addiction on Family Communication Processes”, *ADAM AKADEMİ Sosyal Bilimler Dergisi* 10/2 (2020), 426.

içerik seçiminde aktif rol üstlenmeleri gerekmektedir.⁷⁹ Gökçen ve Domoff v.dğr., ebeveyn rehberliğinin bağımlılığı önlemede dengeleyici bir unsur olduğunu vurgulamaktadır.⁸⁰ Sonuç olarak ekran bağımlılığı, bireysel değil aile dinamikleriyle yakından ilişkili çok boyutlu bir süreçtir. Ebeveynlerin kendi teknoloji alışkanlıklarını gözden geçirmeleri, ekran dışı etkinlikleri teşvik etmeleri ve dijital medya okuryazarlığını geliştirmeleri gereklidir. Ebeveyn eğitim programlarının artırılması ve çocukların ekran dışı sosyal gelişimlerini destekleyecek politikalar geliştirilmesi alandaki temel ihtiyaçtır.

Uzman Bulgularının Tartışması

Tema 1: Sharenting ve Çocuk Mahremiyeti

Araştırma bulguları, uzmanların sharenting’e yönelik eleştirileriyle örtüşmektedir. Uzmanlar, bu davranışın çocuk mahremiyetini tehlikeye attığını, dijital ayak izlerini kontrolsüz biçimde genişlettiğini ve uzun vadede psikososyal gelişimi olumsuz etkilediğini belirtmiştir.⁸¹ Hem uzman hem ebeveyn görüşleri, çocuklardan izin alınmadan yapılan paylaşımların yaygın olduğunu ve hukuki/etik sonuçların göz ardı edildiğini göstermektedir.⁸² Paylaşımların çoğu sosyal onay, çevre baskısı ve sosyal bağları sürdürme motivasyonuyla yapılmaktadır.⁸³ Sharenting’in çocukların dijital ayak izlerini büyüttüğü; bunun da ilerleyen yaşlarda kimlik

⁷⁹ Duygulu - Hepkon, “Teknolojik Bağımlılık mı Teknolojik Yeterlilik mi? Covid-19 Pandemisine Bağlı Olarak Artan Ekran Süresi Bağlamında Aile ve Öğretmenlerin Gençlerin Teknoloji Kullanımına Dönük Yaklaşımlarının İncelenmesi”, 832.

⁸⁰ Gökçen, *Çocukların Ekran Kullanım Özellikleri, Dijital Oyun Bağımlılık Eğilimleri, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Durumları ve Ebeveyn Rehberlik Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, 117; Domoff v.dğr., “Excessive Use of Mobile Devices and Children’s Physical Health”, 172.

⁸¹ Fitri Meliani v.dğr., “Sharenting: Sharing Moments or Violating Children’s Privacy?”, *Scientia: Social Sciences & Humanities* 2/2 (2023), 45; Giulia Ranzini v.dğr., “Sharenting, Peer Influence, and Privacy Concerns: A Study on The Instagram-Sharing Behaviors of Parents in The United Kingdom”, *Social Media + Society* 6/4 (2020), 2; Laila Robiatul Adawiah - Yeni Rachmawati, “Parenting Program to Protect Children’s Privacy: The Phenomenon of Sharenting Children on Social Media”, *JPU D - Journal Pendidikan Usia Dini* 15/1 (2021), 163; Duncan H. Brown - Norma Pecora, “Online Data Privacy as a Children’s Media Right: Toward Global Policy Principles”, *Journal of Children and Media* 8/2 (2014), 202; Niamh Ní Bhroin v.dğr., “The Privacy Paradox by Proxy: Considering Predictors of Sharenting”, *Media and Communication* 10/1 (2022), 372.

⁸² Carol Moser v.dğr., “Parents’ and Children’s Preferences About Parents Sharing About Children on Social Media”, *Proceedings of The 2017 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, May 2017, 5221; Ranzini v.dğr., “Sharenting, Peer Influence, and Privacy Concerns: A Study on The Instagram-Sharing Behaviors of Parents in The United Kingdom”, 3.

⁸³ Ní Bhroin v.dğr., “The Privacy Paradox by Proxy: Considering Predictors of Sharenting”, 373.

karmaşası, özgürlük kaybı ve dijital taciz risklerini artırdığı belirtilmiştir.⁸⁴ Çocuklar paylaşımları silmek istese bile bu izler kalıcı olmaktadır. Ayrıca, dijital becerisi yüksek ebeveynlerin daha fazla sharenting yaptığı ve çocuklarından izin alma oranının düşük olduğu saptanmıştır.⁸⁵ Bu durum, mahremiyet bilincinin bilgi düzeyinden bağımsız olduğunu göstermektedir. Çocuklar, olumlu anıların paylaşılmasını kabul etseler de utandırıcı içeriklere kesinlikle karşı çıkmaktadır.⁸⁶ Bu, onların dijital kimlikleri üzerinde söz hakkı talep ettiklerini göstermektedir. Öte yandan ebeveynler, sosyal medya sözleşmelerini çoğu zaman anlamadan onaylamakta ve bu durum çocuk verilerinin ticari kullanıma açılmasına neden olmaktadır.⁸⁷ Böylece çocuklar hedeflenen tüketici gruplar hâline gelmektedir. Sharenting yalnızca ebeveyn-çocuk ilişkisini değil, aynı zamanda veri güvenliği, çocuk hakları ve etik sorumlulukları da kapsamaktadır. Ebeveynlerin çocuk mahremiyetini korumaya yönelik bilinçlendirilmesi ve dijital ebeveynlik eğitimlerinin yaygınlaştırılması gereklidir.⁸⁸ Çocukların içeriklerde söz hakkı talep etmeleri ve ebeveynlerin paylaşımlarda izin almaları zorunlu görülmektedir. Sonuç olarak sharenting, etik, hukuki ve psikososyal boyutlarıyla çok katmanlı bir tartışma alanı sunmakta ve yalnızca ebeveynlerin değil tüm toplumun farkındalığını artırmayı gerekli kılmaktadır.

Alt Tema 2: Ekran Kullanımını Yönetme Stratejileri

Ekran kullanımı ve sharenting, günümüzde hem ebeveynler hem de çocuklar için önem taşımaktadır. Literatür ve uzman görüşleri, bu olguların yalnızca süre değil, içerik kalitesi ve ebeveyn-çocuk iletişimi bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Uzmanlar, ekransız zamanlar, alternatif etkinlikler ve aile katılımının kritik olduğunu vurgulamaktadır.⁸⁹ Çocuklarla oyun ve fiziksel aktiviteler ekran bağımlılığını önlemekte, ekran kurallarının yemek öncesi gibi günlük rutinlere bağlanması alışkanlıkları

⁸⁴ Meliani v.dğr., “Sharenting: Sharing Moments or Violating Children’s Privacy?”, 46; Adawiah - Rachmawati, “Parenting Program to Protect Children’s Privacy: The Phenomenon of Sharenting Children on Social Media”, 164.

⁸⁵ Ní Bhroin v.dğr., “The Privacy Paradox by Proxy: Considering Predictors of Sharenting”, 373.

⁸⁶ Moser v.dğr., “Parents’ and Children’s Preferences About Parents Sharing About Children on Social Media”, 5222.

⁸⁷ Brown - Pecora, “Online Data Privacy as a Children’s Media Right: Toward Global Policy Principles”, 203.

⁸⁸ Adawiah - Rachmawati, “Parenting Program to Protect Children’s Privacy: The Phenomenon of Sharenting Children on Social Media”, 163; Meliani v.dğr., “Sharenting: Sharing Moments or Violating Children’s Privacy?”, 45.

⁸⁹ Sudheer Kumar Muppalla v.dğr., “Effects of Excessive Screen Time on Child Development: An Updated Review and Strategies for Management”, *Cureus* 15/6 (2023), 2.

düzenlemektedir.⁹⁰ Tutarlılık ve çocuklarla kuralların müzakere edilmesi başarıyı artırmaktadır.⁹¹ Morawska v.dğr., ebeveynlerin dijital alışkanlıklarının çocukların ekran süresini doğrudan etkilediğini ve öz-yeterlik algılarının kritik rol oynadığını belirtmiştir.⁹² Lailaturohmah v.dğr. ebeveyn eğitiminin etkili olduğunu vurgulamaktadır.⁹³ Ekran bağımlılığı, dikkat dağınıklığı, anksiyete, uyku sorunları ve sosyal izolasyonla ilişkilendirilmiştir.⁹⁴ Önceki araştırmalar da uzun süreli kullanımın psikolojik sorunlara ve aile iletişimde zayıflamaya yol açtığını ortaya koymaktadır.⁹⁵ Çocukların ekran süresi arttıkça aile içi iletişim azalmakta, ortak etkinlikler yerini bireysel ekran deneyimlerine bırakmaktadır.⁹⁶ Ebeveynlerin ekranı “oyalama aracı” olarak kullanmaları⁹⁷, COVID-19

⁹⁰ Russel Jago v.dğr., “Managing the Screen-Viewing Behaviours of Children Aged 5–6 Years: A Qualitative Analysis of Parental Strategies”, *BMJ Open* 6/3 (2016), 2; Lauren Arundell v.dğr., “Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families’ Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions”, *BMC Public Health* 22/1 1606 (2022), 2.

⁹¹ Jago v.dğr., “Managing the Screen-Viewing Behaviours of Children Aged 5–6 Years: A Qualitative Analysis of Parental Strategies”, 3; Arundell v.dğr., “Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families’ Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions”, 3.

⁹² Alina Morawska v.dğr., “Managing Screen Use in The Under Fives: Recommendations for Parenting Intervention Development”, *Clinical Child and Family Psychology Review* 26/4 (2023), 944.

⁹³ Lailaturohmah v.dğr., “Education on Screen Time Management to Enhance Awareness and Knowledge for Supporting The Optimal Development of 5-Year-Old Children”, *Sustainable Applied Modification Evidence Community (SAMEC)* 1/2 (2024), 62.

⁹⁴ Muppalla v.dğr., “Effects of Excessive Screen Time on Child Development: An Updated Review and Strategies for Management”, 3; Arundell v.dğr., “Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families’ Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions”, 3; Morawska v.dğr., “Managing Screen Use in The Under Fives: Recommendations For Parenting Intervention Development”, 945; Lailaturohmah v.dğr., “Education on Screen Time Management to Enhance Awareness and Knowledge for Supporting The Optimal Development of 5-Year-Old Children”, 63.

⁹⁵ Ertemel - Aydın, “Dijital Ekonomide Teknoloji Bağımlılığı ve Çözüm Önerileri”, 667; Halbrook v.dğr., “When and How Video Games Can Be Good: A Review of the Positive Effects of Video Games on Well-Being”, 1098; Hermawati v.dğr., “Early Electronic Screen Exposure and Autistic-Like Symptoms”, 69; Morahan - Martin, “Internet Abuse”, 41; Smahel v.dğr. *EU Kids Online 2020: Survey Results From 19 Countries*, 11.

⁹⁶ Arundell v.dğr., “Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families’ Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions”, 4; İlhan - Çetinkaya, “İlkokul Öğrencilerinin Tematik Çocuk Kanallarındaki Çizgi Filmleri İzleme Alışkanlıkları”, 319.

⁹⁷ Arundell v.dğr., “Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families’ Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions”, 2;

sürecinde çocukların bağımlılık eğilimlerini artırmıştır.⁹⁸ Uzmanlar, ebeveyn eğitimleri, dijital detoks ve okul destek programlarının gerekliliğini vurgulamaktadır. Aile sözleşmeleri de etkili görülmüştür.⁹⁹ Domoff v.dğr. tarafından geliştirilen Problemlı Medya Kullanımı Ölçeği, rehberliğin yalnızca süreye değil içerik ve kullanım biçimine odaklanması gerektiğini göstermektedir.¹⁰⁰ Schmidt v.dğr., elektronik zamanlayıcılar, ödöl sistemleri ve danışmanlıkların etkili olduğunu; ekipman fazlalığının azaltılması ve uzun vadeli takibin gerekli olduğunu belirtmiştir.¹⁰¹ Morawska v.dğr., hedef odaklı kısa müdahalelerin daha başarılı olduğunu; Jago v.dğr. ise ebeveyn tutarlılığının önemini vurgulamaktadır.¹⁰² Sonuç olarak, ebeveynlerin yalnızca ekran süresini sınırlaması yeterli değildir. İçerik niteliğine, dijital deneyimlere ve çocukların medya okuryazarlığına odaklanmaları gerekmektedir.¹⁰³ Sağlıklı rol model olma, birlikte medya kullanımı ve dijital okuryazarlık uzun vadeli çözümler için kilit unsurlardır. Ekran bağımlılığı ve sharenting gibi riskler, yalnızca bireysel çabalarla değil; eğitimciler, sağlık uzmanları ve politika yapıcılarının desteklediği bütüncöl yaklaşımlarla yönetilmelidir.

Ebeveynlerin gizlilik, onay ve paylaşım sınırlarına ilişkin farkındalıklarının uzmanlarca da vurgulandığı görölmektedir. Ancak ebeveynlerin günlük pratiklerde sınır koymakta zorlandıkları, uzmanların ise bu durumun uzun vadede çocukların psikososyal gelişimi üzerinde risk oluşturduğunu belirttiği dikkat çekmektedir. Bu karşılaştırma, dijital ebeveynliğin hem duygusal hem de yapısal düzeyde desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Jago v.dğr., "Managing the Screen-Viewing Behaviours of Children Aged 5–6 Years: A Qualitative Analysis of Parental Strategies", 2.

⁹⁸ Arundell v.dğr., "Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families' Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions", 4.

⁹⁹ Muppalla v.dğr., "Effects of Excessive Screen Time on Child Development: An Updated Review and Strategies for Management", 2; Lailaturohmah v.dğr., "Education on Screen Time Management to Enhance Awareness and Knowledge for Supporting The Optimal Development of 5-Year-Old Children", 64.

¹⁰⁰ Domoff v.dğr., "Excessive Use of Mobile Devices and Children's Physical Health", 172.

¹⁰¹ Marie Evans. Schmidt v.dğr., "Systematic Review of Effective Strategies for Reducing Screen Time Among Young Children", *Obesity* 20/7 (2012), 1339.

¹⁰² Morawska v.dğr., "Managing Screen Use in The Under Fives: Recommendations for Parenting Intervention Development", 945; Jago v.dğr., "Managing the Screen-Viewing Behaviours of Children Aged 5–6 Years: A Qualitative Analysis of Parental Strategies", 3.

¹⁰³ Duygulu - Hepkon, "Teknolojik Bağımlılık mı Teknolojik Yeterlilik mi? Covit-19 Pandemisine Bağlı Olarak Artan Ekran Süresi Bağlamında Aile ve Öğretmenlerin Gençlerin Teknoloji Kullanımına Dönük Yaklaşımlarının İncelenmesi", 833; Nürten Elkin - Ayşe Mücella Soydan, "Halk Sağlığı Perspektifinden Çocuklarda Teknoloji Bağımlılığı ve Ekran Maruziyeti", *Sağlık ve Toplum Dergisi* 33/1 (2023), 43.

Sonuç

Araştırma bulguları, postmodern dönemde dijital teknolojilerin aile yaşamı ve ebeveynlik pratiklerini derinden etkilediğini göstermektedir. Sosyal medya ve sharenting, ebeveynlerin benzer deneyimlere sahip diğer ebeveynlerle paylaşım ve dayanışma içinde olmalarını sağlayarak sosyal destek sunarken, aynı zamanda çocuk mahremiyetini tehdit eden çelişkili bir süreç yaratmaktadır. Katılımcılar mahremiyete önem verdiklerini belirtmiş olsa da, paylaşımlarında çocukların gelecekteki hak ve tepkilerini yeterince dikkate almamışlardır. Bu durum, kamusal ve özel alanın iç içe geçmesinin ebeveyn davranışlarına yansıdığını göstermektedir. Sharenting'e ilişkin tutumlar farklılaşmış; bazı ebeveynler bunu deneyim paylaşımı olarak görürken, bazıları mahremiyet ihlali olarak değerlendirmiştir. Bu çeşitlilik, postmodern toplumdaki çoğulcu aile ve mahremiyet anlayışını yansıtmaktadır. Bulgular, ebeveynlerin sınırlı sosyal medya okuryazarlığına ve çocukların dijital güvenliğini sağlamada yetersiz kaldıklarına işaret etmektedir. Ekran sürelerini kontrol etme çabalarına rağmen çocukların kullanımının önerilen sınırları aşması dikkat eksikliği, sosyal izolasyon, uyku sorunları ve davranışsal güçlükleri artırmış; ebeveynlerin denetimde zorlanmaları aile içi iletişimi zayıflatmıştır. Uzman görüşleri bu bulguları destekleyerek üç noktayı vurgulamaktadır: çocuk mahremiyetinin korunması, ekran bağımlılığıyla mücadelede nitelikli aile zamanının önemi ve sağlıklı dijital medya alışkanlıklarının kazandırılması. Bu çerçevede sharenting, yalnızca ebeveyn tutumlarını değil, çocukların gelecekteki kimlik ve mahremiyet haklarını da şekillendiren temel bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Postmodern dönemde aile yapısı ve çocuk mahremiyetinin dijital ortamda yeniden şekillenmesi, ebeveynlerin sharenting farkındalığının artırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda ebeveynlere yönelik eğitim programları geliştirilerek sharenting'in uzun vadeli sonuçları ve çocuk hakları konusunda bilinç kazandırılmalı; sosyal medya okuryazarlığını ve dijital güvenliği destekleyen rehberlik mekanizmaları güçlendirilmelidir. Ebeveynlerin yalnızca ekran süresini değil, içerikleri ve çocukların ekranı kimlerle kullandığını da takip etmeleri; çocukları sosyal, sanatsal ve sportif etkinliklere yönlendirmeleri ve ailece kaliteli zaman geçirmeleri önemlidir. Ayrıca ebeveynlerin ekran kullanımında çocuklara eşlik etmeleri ve model oluşturmaları gerekmektedir. Eğitimciler ve sağlık profesyonelleri aileleri dijital medya, sharenting ve ekran bağımlılığı konusunda bilgilendirmeli; birinci basamak hizmetlerde erken uyarı ve danışmanlık sistemleri geliştirilmelidir. Çocukların

dijital risklerini azaltmak için ulusal ölçekte çocuk odaklı sosyal medya düzenlemeleri yapılmalı ve destekleyici politikalar oluşturulmalıdır. Son olarak, sharenting'in çok boyutlu yapısını anlamak amacıyla farklı yaş grupları ve kültürleri kapsayan uzunlamasına araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynakça

Adawiah, Laila Robiatul - Rachmawati, Yeni. "Parenting Program to Protect Children's Privacy: The Phenomenon of Sharenting Children on Social Media". *JPUD - Journal Pendidikan Usia Dini* 15/1 (2021), 162-180. <https://doi.org/10.21009/JPUD.151.09>

Aksu, Gülşah. *Ebeveynler Arasında Sosyal Medya Kullanımının Aile İçi İlişkilere Etkisi*. Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024, 1-95.

Alakuş, Seda. *Sosyal Medyanın Gençlerin Marka Tercihlerine Etkisi: Özel Okul Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, 1-110.

Amon, Mary Jane v.dğr. "Sharenting and Children's Privacy in The United States: Parenting Style, Practices, and Perspectives on Sharing Young Children's Photos on Social Media". *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction* 6(CSCW1) (2022), 1-30. <https://doi.org/10.1145/3512963>

Arundell, Louren v.dğr. "Everything Kind of Revolves Around Technology: A Qualitative Exploration of Families' Screen Use Experiences, and Intervention Suggestions". *BMC Public Health* 22/1 1606 (2022), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s12889-022-14007-w>.

Autenrieth, Ulla. "Family Photography in a Networked Age: Anti-Sharenting as a Reaction to Risk Assessment and Behaviour Adaption". *Digital parenting: The challenges for families in the digital age*. ed. Giovanna Mascheroni- Cristina Ponte- Ana Jorge. 219-231. Nordicom: 2018.

Baştemur, Şule - Kurşuncu, Mustafa Alperen. "Sharenting: Why Parents Share Their Children's Photos on Social Media?". *ODÜSOBİAD* 12/3 (2022), 2911-2928. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1137855>

Beck, Ulrich - Beck-Gernsheim, Elisabeth. "Individualization: Institutionalized Individualism and Its Social and Political Consequences". *SAGE Publications Ltd.* (2002), 1-222. <https://doi.org/10.4135/9781446218693>

Benedetto, Loredana - Ingrassia, Massimo. "Digital Parenting: Raising and Protecting Children in Media World". ed. Luca Benedetto, Massimo Ingrassia. *Parenting: Studies by an Ecocultural and Transactional Perspective* (IntechOpen, 2020), 1-21. <https://doi.org/10.5772/intechopen.92579>.

Berg, Valeska v.dğr. "Young Children and the Creation of a Digital Identity on Social Networking Sites: Scoping Review". *JMIR Pediatrics and Parenting* 7 (2024), 1-19. e54414. <https://doi.org/10.2196/54414>

Blum-Ross, Alicia - Livingstone, Sonia. "Sharenting, Parent Blogging, and the Boundaries of the Digital Self". *Popular Communication* 15/2 (2017), 110-125. <https://doi.org/10.1080/15405702.2016.1223300>

Boberska, Monika v.dğr. "Parental Strategies Restricting Screen Use Among Children, Screen Home Environment, and Child Screen Use as Predictors of Child Body Fat: A Prospective Parent-Child Study". *British Journal of Health Psychology* 24/2 (2019), 298-314. <https://doi.org/10.1111/bjhp.12354>

Bostancı, Mustafa. “Dijital Ebeveynlerin Sosyal Medyada Mahremiyet Algısı”. *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology* 10/38 (2019), 115-128. <https://doi.org/10.5824/1309-1581.2019.3.005.x>

Brosch, Anna. “When The Child is Born Into the Internet: Sharenting as a Growing Trend Among Parents on Facebook”. *The New Educational Review* 43/1 (2016), 225-235. <https://open.icm.edu.pl/handle/123456789/9226>

Brown, Duncan H. - Pecora, Norma. “Online Data Privacy as a Children’s Media Right: Toward Global Policy Principles”. *Journal of Children and Media* 8/2 (2014), 201–207. <https://doi.org/10.1080/17482798.2014.893756>

Cai, Jingjing v.dğr. “The Association of Parent-Child Communication with Internet Addiction in Left-Behind Children in China: A Cross-Sectional Study”. *International Journal of Public Health* 66 (2021), 1-7. 630700. <https://doi.org/10.3389/ijph.2021.630700>

Cavallini, Maria Clara - Caravita, Simona. “Parental Strategies for Limiting Youths’ Exposure to Online Risks”. *Media Education* 12/2 (2021), 59-71. <https://doi.org/10.36253/me-10474>

Chen, Yuh - Jen v.dğr. “Predicting Consumers’ Decision-Making Styles by Analyzing Digital Footprints on Facebook”. *International Journal of Information Technology & Decision Making* 18/2 (2018), 601-627. <https://doi.org/10.1142/S0219622019500019>

Choi, Grace Yiseul - Lewallen, Jennifer. “Say Instagram, Kids!”: Examining Sharenting and Children’s Digital Representations on Instagram”. *Howard Journal of Communications* 29/2 (2018), 144-164. <https://doi.org/10.1080/10646175.2017.1327380>

Coyne, Sarah M. v.dğr. “Media Time = Family Time”: Positive Media Use in Families with Adolescents”. *Journal of Adolescent Research* 29/5 (2014), 663-688. <https://doi.org/10.1177/0743558414538316>

Çalapkulu, Çiğdem - Alp, Fatma. “Dijital Ebeveynler ile Çocukların Sosyal Medya Kullanımı Üzerindeki Mahremiyet İlişkisi”. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2/8 (2020), 132–144.

Çevik, İsmail. “Tarihi Seyrinde Değişen Aile ve Postmodern Babalık”. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi* 19 (2025), 185–216. <https://doi.org/10.53112/tudear.1658071>

Çimke, Sevim v.dğr. “Sosyal Medyada Çocuk Hakkı İhlali: Sharenting [Child Rights Neglect in Social Media: Sharenting]”. *Güncel Pediatri (The Journal of Current Pediatrics)* 16/2 (2018), 261–267. <https://doi.org/10.4274/jcp.2018.0038>

Davidson-Wall, Nadine. “Mum, Seriously”: *Sharenting the New Social Trend with No Opt-Out*. in Paper presented at the Debating Communities and Social Networks 2018 OUA Conference (Crewe: Bentley), 2018, 1-11.

Domoff, Sarah. E. v.dğr. “Excessive Use of Mobile Devices and Children’s Physical Health”. *Human Behavior and Emerging Technologies* 1/2 (2019), 169-175. <https://doi.org/10.1002/hbe2.145>

Döne, Ayhan. “Yeni Anneliğin Sosyolojisi: Postmodern Zamanda Anne Olmak [Z. Z. Sadıkoğlu, Alfa Yayıncılık, 2023]”. *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 5/1 (2024), 165-172. <https://doi.org/10.52108/2757-5942.5.1.8>

Duygulu, Selim - Hepkon, Zeynep. “Teknolojik Bağımlılık mı Teknolojik Yeterlilik mi? Covit-19 Pandemisine Bağlı Olarak Artan Ekran Süresi Bağlamında Aile ve Öğretmenlerin Gençlerin Teknoloji Kullanımına Dönük Yaklaşımlarının İncelenmesi”. *Communication and Technology Congress-CTC 2021* (İstanbul: 12-14 Nisan 2021), 831-842. <https://doi.org/10.17932/CTC.2021/ctc21.081>

Elias, Nelly - Sulkin, Idit. “Screen-Assisted Parenting: The Relationship Between Toddlers’ Screen Time and Parents’ Use of Media as a Parenting Tool”. *Journal of Family Issues* 40/18 (2019), 2801–2822. <https://doi.org/10.1177/0192513X19864983>

Elkin, Nurten - Soydan, Ayşe Mücella. “Halk Sağlığı Perspektifinden Çocuklarda Teknoloji Bağımlılığı ve Ekran Maruziyeti”. *Sağlık ve Toplum Dergisi* 33/1 (2023), 42–50. <https://doi.org/10.17942/sted.1463395>

Englander, Elizabeth K. “Sharenting: The Parenting Dilemma [Abstract]”. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry* 63/10 (2024), 113. <https://doi.org/10.1016/j.jaac.2024.07.474>

Ereskici, Emre v.dğr. “The Effect of Digital Parenting Awareness on Problematic Media Use by Primary School Children”. *Bagcilar Medical Bulletin* 9/3 (2024), 196–204. <https://doi.org/10.4274/BMB.galenos.2024.2024-02-019>

Ertemel, Ahmet Veli - Aydın, Gürkan. “Dijital Ekonomide Teknoloji Bağımlılığı ve Çözüm Önerileri”. *Türkiye Bağımlılık Dergisi* 5/4 (2018), 665–690.

Fidan, Ayça - Seferoğlu, Süleyman Sadi. “Digital Parenting in the Online Environments: A Review of Problems and Suggestions”. *Bartın University Journal of Faculty of Education* 9/2 (2020), 352-372. <https://doi.org/10.14686/buefad.664141>

Frey, Erika v.dğr. “Parents’ Use of Social Media as a Health Information Source for Their Children: A Scoping Review”. *Academic Pediatrics* 22/4 (2022), 526–539. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2021.12.006>

Gatto, Antonio v.dğr. “Sharenting: Hidden Pitfalls of a New Increasing Trend-Suggestions on an Appropriate Use of Social Media”. *Italian Journal of Pediatrics* 50/1 (2024), 1-4. 15. <https://doi.org/10.1186/s13052-024-01584-2>

Giddens, Anthony. *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love, and Eroticism in Modern Societies*. Stanford University Press: 1992, 1-212.

Goel, HitansI - Chaudhary, Gyandeep. “Securing the Digital Footprints of Minors: Privacy Implications of AI”. *Balkan Social Science Review* 23/23 (2024), 235-261. <https://doi.org/10.46763/BSSR242323235g>

Gotwald, Beata v.dğr. “Parental Perspectives on Sharenting: Attitudes, Privacy Concerns, and Children’s Digital Footprint”. *European Research Studies Journal* 27/3 (2024), 1242–1250. <https://doi.org/10.35808/ersj/3833>

Gökçen, Ayşe. *Çocukların Ekran Kullanım Özellikleri, Dijital Oyun Bağımlılık Eğilimleri, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Durumları ve Ebeveyn Rehberlik Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023, 1-165.

Güran Yiğitbaşı, Kübra - Çelik, Serkan. “Dijital Dünyada Mahremiyet, Ebeveynlik ve Çocuklar: Afyonkarahisar Örneği”. *TRT Akademi* 08/19 (2023), 846-875. <https://doi.org/10.37679/trta.1365718>

Gürsoy Ulusoy, Şebnem - Gürsoy Atar, Özge. "Reflection of Social Media Addiction on Family Communication Processes". *ADAM AKADEMİ Sosyal Bilimler Dergisi* 10/2 (2020), 425–445. DOI: 10.31679/adamakademi.701858

Halbrook, Yemaya J. v.dğr. "When and How Video Games Can Be Good: A Review of the Positive Effects of Video Games on Well-Being". *Perspectives on Psychological Science* 14/6 (2019), 1096–1104. <https://doi.org/10.1177/1745691619863807>

Haley, Keltie. "Sharenting and the (Potential) Right to Be Forgotten". *Indiana Law Journal* 95/3 (2020), 1005-1032. <https://www.repository.law.indiana.edu/ilj/vol95/iss3/9>

Haslam, Divna M. v.dğr. "The Use of Social Media as a Mechanism of Social Support in Parents". *Journal of Child and Family Studies* 26/7 (2017), 2026–2037. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0716-6>

Hermawati, Donna v.dğr. "Early Electronic Screen Exposure and Autistic-Like Symptoms". *Intractable & Rare Diseases Research* 7/1 (2018), 69–71. <https://doi.org/10.5582/irdr.2018.01007>

Holiday, Steven v.dğr. "Sharenting and the Extended Self: Self-Representation in Parents' Instagram Presentations of Their Children". *Popular Communication* 20/1 (2020), 1-15. <https://doi.org/10.1080/15405702.2020.1744610>

Hood, Richard v.dğr. "The Association of Mobile Touch Screen Device Use with Parent-Child Attachment: A Systematic Review". *Ergonomics* 64/12 (2021), 1606–1622. <https://doi.org/10.1080/00140139.2021.1948617>

İlhan, Vahit - Çetinkaya, Çetin. "İlkokul Öğrencilerinin Tematik Çocuk Kanallarındaki Çizgi Filmleri İzleme Alışkanlıkları". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching)* 2/1 34 (2013, Şubat), 317-326. ISSN: 2146-9199

Jabeen, Uzma v.dğr. "Smartphone Addiction and Family Communication in Adults". *Humanities & Social Sciences Reviews* 9/3 (2021), 1288–1294. <https://doi.org/10.18510/hssr.2021.93127>

Jago, Russell v.dğr. "Managing the Screen-Viewing Behaviours of Children Aged 5–6 Years: A Qualitative Analysis of Parental Strategies". *BMJ Open* 6/3 (2016), 1-8. e010355. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-010355>

Jain, Payal. "The Impact of Smartphone Addiction on Social Skills and Play Behaviour Among Children". *International Journal of Innovations in Science Engineering and Management* 4/1 (2025), 1–7. <https://doi.org/10.69968/ijisem.2025v4i101-07>

Kartal, Cihat - Yücel, Recep. "Sharenting and Social Media: Turning Parents' Posts Into Marketing Tools". *Public Administration and Law Review* 4 (2024), 82-95. <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2024-4-82-95>

Keith, Bahareh Ebadifar - Steinberg, Stacey. "Parental Sharing on the Internet: Child Privacy in the Age of Social Media and the Pediatrician's Role". *JAMA Pediatrics* 171/5 (2017), 413-414. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2016.5059>

Koidl, Kevin v.dğr. "The Bigfoot Initiative: An Investigation of Digital Footprint Awareness in Social Media". *In Proceedings of the 9th International Conference on Social Media and Society* (2018), 120-127, ACM. <https://doi.org/10.1145/3217804.3217904>

Kuehn, Larry. "Manage Your Digital Footprint". *Our Schools/Our Selves* 21/2 (2012), 67-69.

Kumar, Priya - Schoenebeck, Sarita. "The Modern Day Baby Book: Enacting Good Mothering and Stewarding Privacy on Facebook". in Paper presented at the 18th ACM Conference on Computer Supported Cooperative Work & Social Computing (Vancouver, NA), 2015, 1302–1312.

Lailaturohmah v.dğr. "Education on Screen Time Management to Enhance Awareness and Knowledge for Supporting the Optimal Development of 5-Year-Old Children". *Sustainable Applied Modification Evidence Community (SAMEC)* 1/2 (2024), 61-68. <http://doi.org/10.69855/samec.v1i2.108>

Lambiotte, Renaud - Kosinski, Michal. "Tracking The Digital Footprints of Personality". *Proceedings of the IEEE* 102/12 (2014), 1934-1939. <https://doi.org/10.1109/JPROC.2014.2359054>

Lazard, Lisa. "Digital Mothering: Sharenting, Family Selfies and Online Affective-Discursive Practices". *Feminism & Psychology* 32/4 (2022), 540-558. <https://doi.org/10.1177/09593535221083840>

Lazard, Lisa v.dğr. "Sharenting: Pride, Affect and the Day-To-Day Politics of Digital Mothering". *Social and Personality Psychology Compass* 13/4 (2019), 1-20. <https://doi.org/10.1111/spc3.12443>

Li, Hui v.dğr. "Association of Parental Screen Addiction with Young Children's Screen Addiction: A Chain-Mediating Model". *International Journal of Environmental Research and Public Health* 19/19 (2022), 1-12. 12788 <https://doi.org/10.3390/ijerph191912788>

Livingstone, Sonia - Third, Amanda. "Children and Young People's Rights in the Digital Age: An Emerging Agenda". *New Media & Society* 19/5 (2017), 657-670. <https://doi.org/10.1177/1461444816686318>

Livingstone, Sonia v.dğr. "Children's Privacy in the Digital Age: US and UK Experiences and Policy Responses". In *Handbook of Children and Screens*. ed. Dimitri A. Christakis, Lara Hale. 491-507. Springer, 2025. https://doi.org/10.1007/978-3-031-69362-5_67

Livingstone, Sonia v.dğr. "European Research on Children's Internet Use: Assessing the Past and Anticipating The Future". *New Media & Society* 20/3 (2018), 1103-1122. <https://doi.org/10.1177/1461444816685930>

Madigan, Sheri v.dğr. "Association Between Screen Time and Children's Performance on a Developmental Screening Test". *JAMA Pediatrics* 173/3 (2019), 244-250. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2018.5056>

Manotipya, Paweena - Ghazinour, Kambiz. "Children's Online Privacy From Parents' Perspective". *Procedia Computer Science* 177 (2020), 178-185. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2020.10.026>

Meliani, Fitri v.dğr. "Sharenting: Sharing Moments or Violating Children's Privacy?". *Scientia: Social Sciences & Humanities* 2/2 (2023), 44-49. <https://doi.org/10.51773/sssh.v2i2.228>

Morahan-Martin, Janet. "Internet Abuse". *Social Science Computer Review* 23/1 (2005), 39-48. <https://doi.org/10.1177/0894439304271533>

Morawska, Alina v.dğr. "Managing Screen Use in the Under Fives: Recommendations for Parenting Intervention Development". *Clinical Child and Family Psychology Review* 26/4 (2023), 943-956. <https://doi.org/10.1007/s10567-023-00435-6>

Moser, Carol v.dğr. "Parents' and Children's Preferences About Parents Sharing About Children on Social Media". *Proceedings of the 2017 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, May 2017, 5220-5231. <https://doi.org/10.1145/3025453.3025587>

Muppalla, Sudheer Kumar v.dğr. "Effects Of Excessive Screen Time on Child Development: An Updated Review and Strategies for Management". *Cureus* 15/6 (2023), 1-5. e40608. <https://doi.org/10.7759/cureus.40608>

Ní Bhroin, Niamh v.dğr. "The Privacy Paradox by Proxy: Considering Predictors of Sharenting". *Media and Communication* 10/1 (2022), 371-383. <https://doi.org/10.17645/mac.v10i1.4858>

Nikken, Peter - Schols, Marjon. "How and Why Parents Guide the Media Use of Young Children". *Journal of Child and Family Studies* 24/11 (2015), 3423-3435. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0144-4>

OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development. *The Protection of Children Online: Risks Faced by Children Online and Policies to Protect Them* (OECD Digital Economy Papers no. 179 OECD Publishing 2011), 1-105. <https://doi.org/10.1787/5kgcjt71pl28-en>

Omur, Songül - Uyar, Mehtap. "Sharenting: Türkiye'de Ebeveynlerin Paylaşım Eğilimleri Üzerine Bir Değerlendirme". *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi* 9/2 (2022), 23-45. <https://doi.org/10.56676/kiad.1162288>

Ouvrein, Gaëlle - Verswijvel, Karen. "Child Mediation: Effective Education or Conflict Stimulation? Adolescents' Child Mediation Strategies in the Context of Sharenting and Family Conflict". *Journal of e-Learning Knowledge Society* 17/3 (2021), 70-79. <https://doi.org/10.20368/1971-8829/1135555>

Özcan, Ali. "Büyük Veri: Fırsatlar ve Tehditler". *TRT Akademi* 6/11 (2021), 10-31. <https://doi.org/10.37679/trta.818569>

Parsa, Alev Fatoş - Akmeşe, Zuhale. "Sosyal Medya ve Çocuk İstismarı: Instagram Anneleri Örneği". *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi* 5/2 (2019), 163-191. DOI: 10.21798/kadem.2019153622

Patton, Michael Quinn. "Qualitative Research". *Encyclopedia of Statistics in Behavioral Science*. ed. Brian Everitt, David Howell. Wiley, 2005, 1-3.

Poster, Mark. *What's the Matter with the Internet?* Minneapolis, MN: University of Minnesota Press, 2001, 1-19.

Potter, Anna - Barnes, Renee. "The 'Sharent' Trap: Parenting in the Digital Age and a Child's Right to Privacy". *Young children's rights in a digital world: Play, design and practice*. ed. Donell Holloway v.dğr. 283-297. Springer International Publishing, 2021. https://doi.org/10.1007/978-3-030-65916-5_21

Pretorius, Kelly v.dğr. "An Integrative Review: Understanding Parental Use of Social Media to Influence Infant and Child Health". *Maternal and Child Health Journal* 23/10 (2019), 1360-1370. <https://doi.org/10.1007/s10995-019-02781-w>

Rafaeli, Anat v.dğr. “Digital Traces: New Data, Resources, and Tools for Psychological-Science Research”. *Current Directions in Psychological Science* 28/6 (2019), 560-566. <https://doi.org/10.1177/0963721419861410>

Ranzini, Giulia v.dğr. “Sharenting, Peer Influence, and Privacy Concerns: A Study on the Instagram-Sharing Behaviors of Parents in The United Kingdom”. *Social Media + Society* 6/4 (2020), 1-13. <https://doi.org/10.1177/2056305120978376>

Reynaert, Didier v.dğr. “Critical Children’s Rights Studies: An Introduction”. *Critical Children’s Rights Studies*. ed. Didier Reynaert v.dğr. 1-27. Routledge 2025. <https://doi.org/10.4324/9781003510284-1>

Schmidt, Marie Evans v.dğr. “Systematic Review of Effective Strategies for Reducing Screen Time Among Young Children”. *Obesity* 20/7 (2012), 1338-1354. <https://doi.org/10.1038/oby.2011.348>

Segev, Aviv v.dğr. “Evaluating Computer Screen Time and Its Possible Link to Psychopathology in the Context of Age: A Cross-Sectional Study of Parents and Children”. *PLoS ONE* 10/11 (2015), 1-14. e0140542. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0140542>

Sezerer Albayrak, Eda. “Sosyal Medyada Çocuk Mahremiyeti: Ebeveynlerin Instagram’daki Çocuk Mahremiyetine Bakış Açıları”. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 19/39 (2020), 1211-1226. <https://doi.org/10.46928/iticusbe.787870>

Smahel, David v.dğr. *EU Kids Online 2020: Survey Results From 19 Countries*. 2020, 1-156. <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01ofo>

Šmit, Marija- Šmit, Zorislav. “Impact of Digital Devices and Mobile Applications on Child Development”. Paper presented at the *Interdisciplinary Management Research XI Conference*. 989-1002. May 2015.

Soni, Nitin. “Digital Footprints of the Young: Privacy Concerns and Awareness Among Teen Social Media Users”. *Scienxt International Journal of Cyber Security* 1/1 (2024), 1-7.

Stadniczenko, Dawid. “Children’s Rights in the Digital Environment Under the Convention on the Rights of the Child”. *Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie* 15/2 (2022), 321-331. <https://doi.org/10.32084/tkp.4794>

Steinberg, Stacey B. “Sharenting: Children’s Privacy in the Age of Social Media”. *Emory Law Journal* 66/4 (2017), 839-884. <https://scholarlycommons.law.emory.edu/elj/vol66/iss4/2>

Taherian Kalati, Atefeh - Kim, Mi Song. “What is the Effect of Touchscreen Technology on Young Children’s Learning? A Systematic Review”. *Education and Information Technologies* 27 (2022), 6893-6911. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10816-5>

Tajalli, Fatemeh - Zarnaghash, Maryam. “Effect of Family Communication Patterns on Internet Addiction”. *Journal of Practice in Clinical Psychology* 5/3 (2017), 159-166. <https://doi.org/10.18869/acadpub.jpcp.5.3.159>

Tomczyk, Łukasz v.dğr. “Digital Literacy in the Area of Digital Safety Among Parents of the Secondary School Students”. Paper presented at the *International Conference on Education And Information Technology*, 11-18, October 2019.

Tosuntaş, Şule Betül - Griffiths, Mark D. "Sharenting: A Systematic Review of the Empirical Literature". *Journal of Family Theory & Review* 16/3 (Şubat 2024), 525-562. <https://doi.org/10.1111/jftr.12566>

Uğurdağ, Sinem. "Dijital Ayak İzi Nedir?". *Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği*(30 Mart 2019). <https://www.bugday.org/blog/dijital-ayak-izi-nedir/>

Walrave, Michel v.dğr. "The Limits of Sharenting: Exploring Parents' and Adolescents' Sharenting Boundaries Through the Lens of Communication Privacy Management Theory". *Frontiers in Education* 7/803393 (2022), 1-12. <https://doi.org/10.3389/feduc.2022.803393>

Wang, Yongli v.dğr. "Young Children's Digital Literacy Practices with Caregivers in the Home Environment: Voices of Chinese Parents and Grandparents". *Sustainability* 16/8 (2024), 1-18. 3300. <https://doi.org/10.3390/su16083300>

Wangmo, Thinley - Manivannan, Tharsni. "Parenting in the Digital Era: Emotional Intelligence and Family Dynamics". *International Journal of Creative Research Thoughts* 12/12 (2024), 597-607. e597-e603.

Wong, Rosa S. v.dğr. "Parent Technology Use, Parent-Child Interaction, Child Screen Time, and Child Psychosocial Problems Among Disadvantaged Families". *The Journal of Pediatrics* 226 (2020), 258-265. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.07.006>

Zhao, Jun v.dğr. " 'I Make up a Silly Name': Understanding Children's Perception of Privacy Risks Online". *Proceedings of the 2019 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* Paper 9 (2019, January), 1-13. <https://doi.org/10.1145/3290605.3300336>

Zwitter, Andrej. "The Network Effect on Ethics in the Big Data Age". *Big Data Challenges: Society, Security, Innovation and Ethics*. ed. Anno Bunnik v.dğr. 23-34. Springer, 2016. https://doi.org/10.1057/978-1-349-94885-7_3

